

svoboditev

živali

REVIJA ZA PRIJATELJE

www.osvoboditev-zivali.org

550 SIT

št.3/januar 2005, letnik 2

Odnos lovcev do živali je blizu terorizmu

Irena Vrčkovič:

**Energija strahu
zaklane živali
ni dobra energija**

**Dejan Kupnik,
dr. med.:**

**Uživanje mesa
povzroča mnoge bolezni**

Kaj je glavni vzrok za obolenja domačih živali?

Slovenija je dobila varuha pravic živali

Otroci vegetarijanci so zdravi!

Eksperimenti na živalih "Najhujši vseh zločinov"

Recept iz knjige "Živalim prijazna kuharica"

Hokkaido buče

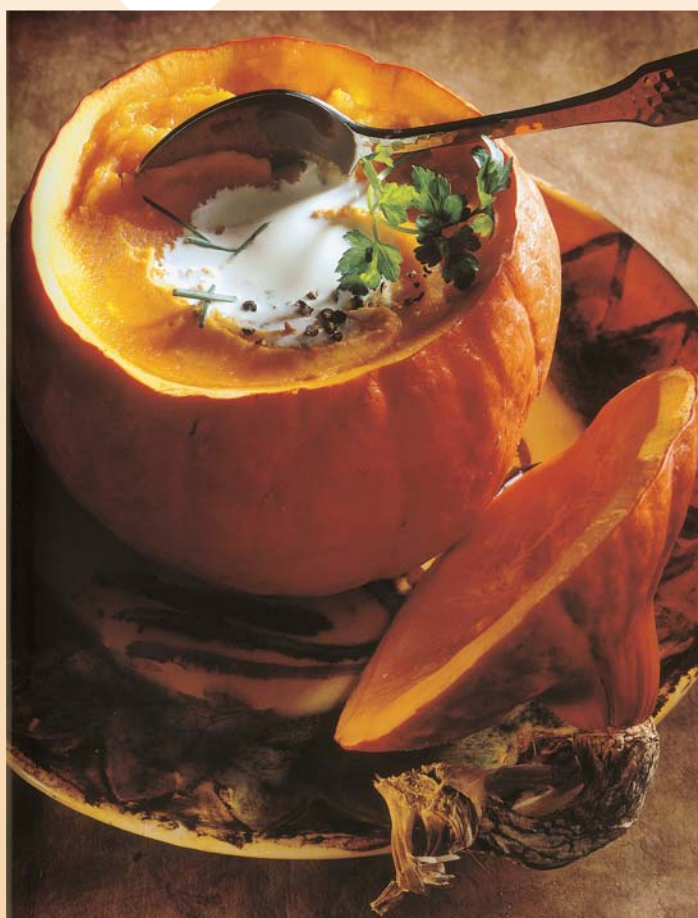
Kot vidiš, sem polna sonca, svetlobe, zdrave živiljske moči in veselja do življenja. Iz mene lahko pripraviš okusne jedi, npr. čudovite juhe, zelenjavne lonce - toda v meni je še veliko več! Na poljih miroljubnega kmetovanja sem smela rasti primerno moji vrsti. Zaradi tega teknem posebno dobro!

"Živim."

Hokkaido juha

Za 4-6 oseb

1,5 kg hokkaido buč
2 srednje veliki čebuli,
sesekljeni
1 l vode
0,5 - 1 l ovsenega mleka
(oz. nadomestiti z vodo)
sončnično olje
jušna začimba
sol, poper
muškadni orešček
Čas priprave:
približno 45 minut

1

Hokkaido bučo operemo, izrežemo morebitne nečistoče (ne lupimo). Z žlico odstranimo semena.

2

Hokkaido bučo narežemo na večje kocke. Zrežemo čebulo.

3

Čebulo popražimo na sončničnem olju, dodamo kocke hokkaido buče in skupaj dušimo. Dodamo vodo, da je vse dobro pokrito. Kuhamo, dokler kocke ne razpadejo.

4

S paličnim mešalcem piriramo. Odvisno od gostote juhe, dodamo ovseno mleko. Solimo, popramo ter dodamo jušno začimbo in muškadni orešček.

Predlog za serviranje:

odlična tudi kot jed s curryjem: umešamo 1-2 žlici curryja. Izboljšamo s penasto stepenim kokosovim mlekom.

Trde platnice, 208 strani, cena 7.000 SIT (+ PTT stroški), možnost plačila v dveh obrokih.

Knjigo lahko naročite na naslov:

Univerzalno življenje, Glinškova ploščad 16, 1000 Ljubljana, tel.: 01/568 41 48
www.univerzalno-zivljenje.si

VSEBINA:

Novice iz Društva za osvoboditev živali in njihove pravice	4
Eksperimenti na živalih - "Najhujši vseh zločinov"	5
Irena Vrčkovnik o razlogih za vegetarijanstvo	7
Anketa: Ali so po vašem mnenju lovci prijatelji živali?	8
Vlado Began, varuh pravic živali	9
Dr. med. Dejan Kupnik: Uživanje živalskih trupel povzroča mnoge degenerativne bolezni	10
Na obisku v ljubljanskem vegetarijanskem vrtcu	11
Božja zapoved "Ne ubijaj!" velja tudi za živali	12
Borut Pogačnik: Odnos lovcev do živali je zelo blizu terorizmu	13
Zveza društev proti mučenju živali Slovenije	14
Katoliška cerkev podpira mučenje in ubijanje živali	15
Zgodba: Zakaj bi volkovi ne imeli angela varuha?	16
Dr. Luka Krušič o vzrokih za bolezni med domačimi živalmi	20
Kako pravilno pripraviti obisk pri veterinarju	22

Drage bralke, dragi bralci,

pred vami je tretja številka revije Osvoboditev živali, ki jo izdaja Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice. Že v prvi, brezplačni številki (če jo niste prejeli, si lahko njeno vsebino preberete na www.osvoboditev-zivali.org) in drugi številki (informacije o naročilu najdete na str. 8) smo objavili kar nekaj člankov, katerih namen je bil informirati javnost o nevezdržnem položaju živali v današnjem svetu, škodljivosti mesne prehrane, množične živinoreje, lova, ribolova in poskusov na živalih. Odzivi na prispevke so bili različni. Mnogi, predvsem tisti, ki razmišljajo s svojo glavo in se ne pustijo slepo voditi tokovom tradicij, podpirajo našo borbo za pravice živali. Spet drugi pa so nam očitali, da smo preveč radikalni v svojih prizadevanjih za ponovno vzpostavitev enosti med ljudmi, živalmi in naravo. Ne glede na različna mnenja se zavedamo, da je naša borba za živali težka, kot je bil vedno v zgodovini človeštva težak prodor nove, revolucionarne ideje, ki je rušila okostenele okvire navad in tradicij. Kaj je pravzaprav težje za človeka, kot spoznanje, da so njegovi negativni občutki in nasprotna mnenja samo izraz nelagodja ob njegovi lastni slabi vesti, ki se oglašajo ob slišanju resnice? A naša naloga ni koga prepričevati, temveč le posredovati resnico, ki je verjetno prav zaradi svoje preprostosti tako težko sprejemljiva človeku, ki je vajeti svojega razmišljanja prepustil materialnemu razumarstvu in zatrl tihi glas srca. Kljub temu smo vsakega mnenja veseli, zato tudi vas vzpodbujamo, da nam pišete in izrazite svoje misli, tudi na vsebino tretje številke.

V njej si boste lahko prebrali, zakaj so eksperimenti na živalih najhujši od vseh zločinov, s katerimi danes greši človek proti Bogu in stvarstvu (str. 4). Znana slovenska pevka Irena Vrčkovnik je v pogovoru odkrito spregovorila, zakaj je prenehala uživati živalsko mrhovino in čeprav ne razume njihovega jezika, je prepričana, da nam živali sporočajo, da se veselijo življenja in da hočejo živeti (str. 7). V novi številki objavljamo ekskluzivni intervju z dr. med. Dejanom Kupnikom, ki je kot zdravnik iz strokovnega stališča razložil, zakaj je meso zdravju izredno škodljivo (str. 10). Zelo zanimiv pogovor smo opravili tudi z Borutom Pogačnikom, znanim grafologom in psihoterapevtom, ki je razkril psihološke vzroke, zakaj imajo nekateri ljudje tako barbarski odnos do živali (str. 13). Mnogi se ne zavedajo, da so živali močno ukleščene v primež "poduhovljenih" dogem krščanske cerkve, ki že skoraj dva tisoč let podpira mučenje in ubijanje teh čudovitih božjih sostvaritev (str. 15).

Prepričani smo, da vas tudi branje te številke ne bo pustilo hladnokrvno brezbrizne, če ste se odločili postati dejavni akter svojega življenja in čutite, da je potrebno še kaj storiti, kot le otopelo čakati, kdaj bo mogočni Titanik, na katerem pluje človeštvo, doživel usodo, ki se mu morda neizogibno bliža...

*Damjan Likar,
odgovorni urednik*

OSVOBODITEV ŽIVALI, revija za prijatelje živali
Letnik 2, št. 3, januar 2005

IZDAJA:

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice
Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 Ponikva
Tel.: 03/5763 303, 031/499 756
Internet: www.osvoboditev-zivali.org
Email: info@osvoboditev-zivali.org
Predsednik: Stanko Valpatič

UREDNIŠTVO

Odgovorni urednik: Damjan Likar
e-pošta: damjan.likar@siol.net
tel.: 041/356 093

ISSN: 1581-9507

Naslednja številka revije Osvoboditev živali izide 5. aprila!

Oblikovanje: Polona Kregar, Adriana Geršak Valentinc

Uredniški odbor: Andreja Gabrovec, Gretta Mikuž Fegic, Magda Vetrh, Alja Divjak, Stanko Valpatič, Vlado Began, Silvo Metelko

Fotografija naslovnice: Gary Kramer, U.S. Fish and Wildlife Service
Posamezni izvod stane 550 SIT

Letna naročnina stane 1600 SIT (PTT stroški so vključeni)

Tisk: Kolortisk s.p., Krško

Ulica Milke Kerinove 11

8270 Krško, januar 2005, natisnjeno v 1500 izvodih

Prostovoljne prispevke za Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice lahko nakažete na transakcijski račun št.: 02011-0253228311.

Donatorji Društva za osvoboditev živali in njihove pravice:

Peve d.o.o., Polona Potrč s.p., Barbara Rihtar, Simona Jug, Polonca Velkavrh, Marija Blaznik, Kreuh, Vera Terglav, Marino Sosič, Gregor Kranjc, Zdravko Sajevec, Slavica Began, K naravi - dobro za življenje, Marina Kolar, Hudin Ana, Igor Petaros, Petra Jerman, Janežič Zorka, Cic d.o.o. Trbovlje,

Celotna imena ostalih donatorjev niso bila razvidna iz bančnega izpiska, vendar se tudi njim iskreno zahvaljujemo za finančno pomoč, s katero lahko izvajamo različne akcije v dobrobit živali.

Novice iz Društva za osvoboditev živali in njihove pravice

V Društvu za osvoboditev živali in njihove pravice se držimo pravila, da je delovno obdobje uspešno, če se ga že v samem začetku lotiš s polno vneto in postopoma uresničujoč že poprej skrbno načrtovane pisme. Tako je bilo tudi minulo jesen.

Vegetarijanski piknik

Priprave na sam piknik so segale sicer še v vroče poletje, vendar se je prizadevanje izplačalo, saj je obisk te prireditve presegal vsa pričakovanja. "Največji vegetarijanski piknik v Sloveniji doslej" je zares upravičil svoj naziv, saj se ga je udeležilo blizu 5 tisoč ljudi, ki so se 4. septembra zbrali v prekrasnem Mostecu iz različnih vzrokov. Največ je bilo verjetno takih, ki si je druženje s podobno mislečimi (beri: podobno jedječimi) želelo že dalj časa, nekaj pa jih je verjetno prišlo tudi iz radovednosti, kako je videti piknik brez "čevapov in ražnjičev". Dobrodošli so bili vsi, saj je bil eden od namenov piknika tudi predstavitev vegetarijanske hrane kot okusne in zdrave prehrane. Za prvo je poskrbela ekipa prostovoljcev v "kuhinji", na temo vegetarijanstva kot zdrave prehrane, pa je bilo kar nekaj zanimivih predavanj. Čakalne vrste na hrano žal niso bile samo znak velikega zanimanja za pripravljene jedi, vendar v društvu že razmišljamo, da bomo v prihodnje odpravili to začetniško organizacijsko šibko točko. Obiskovalci so se lahko zabavali tudi ob dobri glasbi nastopajočih, ki so s svojimi znanimi imeni tudi prispevali k velikemu obisku in prijetnemu vzdušju (Adi Smolar, Irena Vrčkovnik, Rok Trkaj in drugi). Prav tako so prireditve s svojimi darovi podprli številni sponzorji srečolova in tako omogočili zbiranje sredstev za pomoč živalim. Da prireditve mora postati tradicionalna, nam je bilo jasno že na samem pikniku in še kasneje po odzivu vseh medijev, ki so o tem dogodku obširno poročali.

Na vegetarijanskem pikniku se je zbralo skoraj pet tisoč ljudi, foto: Tomaž Grom

4. oktober - protestni shod

Tradicionalen pa je že postal shod ob 4. oktobru, ki tudi v svetovnem merilu pomeni Dan varstva živali. Zagovorniki pravic živali smo se tokrat zbrali na Dvornem trgu v Ljubljani in opozarjali na kritičen položaj živali v današnjem svetu na svojstven način. Simbolični pogrebni sprevod je med drugim želel pokazati tudi na zastrašujočo brezbriznost človeštva, ki se ne zgane ob vsakodnevni milijonkratni smrti živih bitij, ki nemočno umirajo

Simbolični pogrebni sprevod po ljubljanskih ulicah, foto: Tomaž Grom

pod streljalskimi puškami, klavniškimi noži, secirnimi skalpeli v laboratorijih in še na mnoge druge okrutne načine. Prireditve so se kot nastopajoči udeležili tudi nekateri znani Slovenci (Borut Pogačnik, Alenka Paulin, Saša Landero) in s svojimi govori in nastopi pomagali zganiti srca današnje javnosti, ki se postopoma že prebujajo iz otopelosti. Povorka, ki se je vila po ljubljanskih ulicah pa ni zbudila pozornosti samo s svojo "pogrebno krsto", temveč tudi z vsebino svojih nagovorov pred parlamentom, na Prešernovem trgu in Čevlarskem mostu (več o tem na www.osvoboditev-zivali.org).

Na protestnem shodu je nastopila tudi znana pevkica Saša Landero, foto: Tomaž Grom

Tiskovna konferenca - 17. nov. 2004

Po odzivu medijev sodeč je bila to do sedaj ena najodmevnejših tiskovnih konferenc, ki jih je pripravilo društvo. Verjetno gre veliko zanimanje za tiskovno konferenco pripisati aktualnosti njene vsebine. Predstavljena sta bila dva pomembna dogodka in sicer: projekt Varuha pravic živali, ter seveda prva naloga tega novega organa društva. Odvetnik Vlado Began se je kot svoje prve naloge v vlogi varuha lotil pobude za dopolnitev Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovnih šolah in Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah. Ta naj bi se dopolnila tako, da bi vanjo vključili tudi pravico učencev oz. dijakov do vegetarijanske prehrane, ki jo mora zagotoviti šola. "Namen pobude je, da bi vsi učenci in dijaki imeli možnost izbire", je med drugim poudaril Vlado Began. Na konferenci sta svoja stališča predstavili še Alenka Krajnc, vzgojiteljica v ljubljanskem vrtcu Najdihojca, kjer imajo dva vegetarijanska oddelka, in Andreja Gabrovec, profesorica pedagogike, ki je opozorila na možno povezanost med vse večjim pojavljanjem nasilja v družbi in uživanjem mesa.

Tiskovna konferenca - 16. dec. 2004

V predbožičnem času je društvo organiziralo tiskovno konferenco, da bi javnosti predalo sporočilo z naslovom ŽIVALI SE SPRAŠUJEJO, ZAKAJ MORAJO TAKO ŽIVETI. V njem je predstavljena absurdnost današnjih božičnih običajev, ko se živali, ki so pred 2000 leti edine nudile zatočišče novorojenemu Božjemu sinu, prav v predprazničnih dneh najbolj množično kolje. Hkrati je to tudi apel vsem kristjanom v Sloveniji, naj iz ljubezni do živali in našega Stvarnika ne ubijajo in jedo svojih prijateljev živali (več o tem na www.osvoboditev-zivali.org).

Tudi varuh pravic živali Vlado Began je za tiskovno konferenco pripravil predstavitev dveh pobud in sicer:

- poziv javnosti in lovcem za prenehanje lova
- poziv Vladi RS, da poskrbi, da se na njenih prireditvah oz. srečanjih preneha z nujenjem hrane živalskega izvora, vključno z ribami.

(več o tem na www.osvoboditev-zivali.org)

Gretta Mikuž Fegic

Eksperimenti na živalih – "Najhujši vseh zločinov"

Evropske države veljajo za kulturne, ker prebivalci v glavnem civilizirano občujejo med seboj. Zato pa izgleda veliko bolj barbarsko v hlevih, na transportnih kamionih za živali in v klavnicah moderne mesne industrije. Vendar bi skoraj zavidali govedu in prašičem, ki vegetirajo v ozkih ogradah in režastih tleh, ki vidijo sončno svetlobo samo na poti v klavnico, če primerjamo njihovo življenje z življenjem in usodo njihovih živalskih vrstnikov v poskusnih laboratorijih univerz, Max Planck instituta, bolnic in industrije.

Mučiti živali, da bi zdravili ljudi?

Kaj živalsko življenje lahko da od sebe, preizkušajo tako, da jih operirajo z ali brez narkoze, svinjam dajejo raztopino pralnih praškov, dokler ne poginejo, albino kuncem jedke tekočine v oči, dokler ne oslepijo, mačkam prekinejo očesne mišice in jim vstavijo elektrode v očesne votline, da se orientirajo s škiljenjem, psom uničijo prsnico in odklopijo glavno arterijo, da se jim ustavi srce in umrejo. Predstavljajmo si, kako kričijo opice, ko jim vstavijo jeklene sonde v možgane in jim vbrizgajo kemične snovi, kako delujejo določene strupene snovi, ki jih dajo živalim, ki nato pogosto ure dolgo trpijo v krčih, visoki temperaturi, krvavi driski, dokler jim končno ne počí želodec, ko jim ohromi dihalni sistem.

To je samo nekaj primerov iz mučilnic univerz in koncernov farmacevtske industrije. Sadistične grozovitosti, ki presegajo predstavní svet normalno čutečega človeka. V Nemčiji je umrlo na ta način, po podatkih Poročila zvezne vlade o zaščiti živali iz maja tega leta, preko 2,1 milijona živali - med drugim 2.155 opic, 11.661 prašičev, 117.890 kuncev, 1.024.413 miši pa tudi konjev, ovac in govedí. V prihodnosti jih bo še veliko več, ker bo začela veljati nova odredba EU, da mora biti 30.000 kemikalij, ki so že več kot dvajset let na tržišču, ponovno testiranih z obsežnimi testi na živalih. Računa se, da bo zaradi tega zastrupljenih najmanj 50 milijonov živali, od tega samo psov med 20.000 in 30.000. Vse po reku: "Poglejmo kaj se bo zgodilo, če to ali ono žival omrtvičimo v določenem možganskem predelu, ali če ji odrežemo te ali one okončine..."

Kaj si lahko mislimo o civilizaciji, katere znanost vključuje takšne brutalnosti in njena medicina zdravi z metodami, ki prinašajo živalim toliko gorja?

Pred tremi leti umrli kirurg dr. Werner Hartinger, ki je užival velik mednarodni ugled kot kritik vivisekcije, je na vprašanje, kako je vse to mogoče,

zbežano odgovoril: "Politika je legalizirala bolečo zlorabo živali, cerkvene institucije so dale moralno opravičilo, znanost je to utemeljila kot "blagor človeštva", industrija z grožnjo o brezposelnosti, gospodarstvo razglašá to za nedopustno, raziskovalci opozarjajo z izselitvijo v tujino, mediji napovedujejo pri odpravi kaos pri medicinski oskrbi, interesne skupnosti so zaskrbljene za milijardne subvencije in vsi opravičujejo poskuse na živalih z dobičkom, koristnostjo in uporabnostjo."

dr. Christian Sailer

Moralna omočnost

Namesto da bi si človek podredil zemljo kot oskrbnik in varuh, uničuje vse na njej. Začelo se je že na daritvenih oltarjih starozavezne duhovniške kaste, ki je s tem hotela pomiriti razsrjenega Boga. Do danes se ni veliko spremenilo. Kdor iz "znanstvenih razlogov" fiksira opice na stol ali lomi psom kosti, lahko kljub temu v nedeljo udobno sedi v cerkvenih klopeh. V prejšnjih časih niso bile žrtve cerkvene nemorale samo živali, ampak tudi krivoverci in čarovnice, ljudje drugačne barve kože, ki so vsi veljali za manjvredne. Kdaj se bomo Evropejci prebudili iz naše moralne oamljenosti, v katero so nas prestavili teologi in filozofi? Npr. cerkveni učitelj Tomaž Akvinski (1225-1274), ki je razvrednotil živali, ker nimajo "neumr-

ljive duše", ali filozof in matematik Descartes (1596-1650), ki je primerjal krike bolečin živali s škripanjem stroja. Pred pol stoletja je govoril Mahatma Ghandi: "Poskusi na živalih so po mojem mnenju najhujši od vseh zločinov, s katerimi danes greši človek proti Bogu in stvarstvu."

Gigantski slepilni maneuver

Da bi opravičili te zločine, vedno znova zavajajo javnost. Najbolj drzno lažeta prof. Handwerker in Kessler iz Erlangena, ki si upata trditi: "Predstava, da gre pri poizkusih na živalih za krutosti, spada v svet pravljic!" Kako "prijetna" je atmosfera v živalskih laboratorijih, je poskusil razjasniti bremenski raziskovalec možganov, Andreas Kreiter v časopisu *Suddeutsche Zeitung*. Do svojih opic, ki jim je dal tudi imena, je imel enak odnos "kot dober kmet do živali na svojem kmečkem dvorišču". Vendar pa bi živali to nekoliko drugače komentirale, če bi lahko same prebrale njegovo poročilo: "Opice imajo narejeno luknjo v lobanjo, ki je zadelana z zobozdravstvenim cementom, iz katerega štrli kovinska polica. Z njeno pomočjo so čvrsto pritrjene na posebej izdelanih stolih, da lahko brez večjega gibanja več ur dnevno zasledujejo na ekranu potujoče svetlobne reflekse. Njihovo možgansko delovanje preiskuje s kot las tankimi elektrodami, ki jih med poskusom porinejo v njihove možgane." Raziskovalec možganov Kreiter pravi ob njihovih reakcijah, da "pojejo kot v zboru!"

Že dolgo obstajajo alternative, kako lahko nadomestimo poskuse na živalih pri razvoju zdravil in preizkusov toksičnosti. K temu lahko še dodamo široke možnosti računalniških simulacij, s katerimi se da nadomestiti poskuse na živalih, kot npr. pri izgradnji kompliciranih kemičnih spojin, pri razvoju cepiv. Matematični modeli zdravljenja kosti nadomeščajo mučenje živali pri umetnih zlomih kosti pri psih in ovcah. Računalniški modeli v toksikologiji, rakastih obolenjih, dednih boleznih, v mikrokirurgiji itd.

Slepilna varnost

Še slabše, kot opustitev alternativnih raziskovalnih in preizkusnih metod, je usodno prepričanje o zanesljivosti rezultatov poskusov na živalih. Tesno je povezano z neko drugo zmotno: namreč, da nas vedno več zdravil napravi vedno bolj zdrave.

Po ugotovitvah Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) je potrebnih samo okoli 270 delujočih substanc za večino danes poznanih bolezni. Na tržišču v Nemčiji je okoli 60.000 zdravil, od katerih jih redno testirajo na živalih 20.000. Za to hiperprodukcijo zdravil porabijo na milijone poskusnih živali in to kljub temu, da dobljeni rezultati praviloma niso prenosljivi na ljudi. 80% testiranih delujočih substanc se pri kliničnih testih, ki sledijo živalskim, pokaže kot neuporabnih na ljudeh. Npr. pomirjevalno sredstvo CONTERGAN je povzročilo na tisoče rojstev spačkov in splavov, čeprav je zdravilo nosilo oznako kakovosti "uspešno preizkušeno na živalih". Strokovnjaki navajajo, da samo v Nemčiji letno umre najmanj 16.000 ljudi zaradi stranskih učinkov zdravil, v ZDA pa naj bi bilo teh 100.000! Prof. Überle iz Zveznega zavoda za zdravje v Nemčiji je že leta 1987 v nekem poročilu trdil: "Poskusi na živalih načelno niso prenosljivi na ljudi!" Brezštevilna cepiva in zdravila so za ljudi katastrofalno škodljiva, čeprav so se pokazala pri preizkusih na živalih kot neškodljiva. Po neki objavi klinike GROSSHADERN v Münchnu, lahko 61% vseh spačkov in 88% mrtvorojencev pripišemo posledicam jemanja zdravil. Npr. angleški Nacionalni center za raziskovanje raka (NCRI) že dolgo ne izvaja več nobenih poskusov na živalih, ker ne dajejo smiselnih rezultatov. Dr. Klausner z Instituta za raka v New Yorku ugotavlja enako: "Niti eno samo novo zdravilo za zdravljenje rakastih obolenj ne pride več od poskusov na živalih. Vsa razpoložljiva zdravila so bila testirana na živalih šele naknadno, ko so bila opozorila na njihove terapevtske lastnosti že predložena. Tako je bila usmrtitev milijonov živali popolnoma zastoj."

Mučenje živali kot "znanstveno raziskovanje"

Še posebno brez zadrege se opravljajo na živalih t.i. osnovne, temeljne raziskave. V veliko primerih gre le za znanstveno radovednost, katere rezultati se bodo lahko praktično uporabili kdaj pozneje. Dr. Walter Schmidt iz Združenja zdravnikov proti poskusom na živalih, piše: "V najbolj temačnem srednjem veku niso počenjali na ljudeh

takšnih grozovitosti, kot jih danes počenjajo na živalih širom po svetu, noben eksperimentator ne more teh filmsko podprtih zločinov zanikati." V službi znanosti in za "blagor človeštva" se živali v poskusnih laboratorijih zadržujejo, razkosavajo, poparjajo, radioaktivno obsevajo. Uničujejo njihove možgane, lomijo in žagajo jim kosti, jih zadušijo, utapljujejo, pustijo jih umirati od žeje in lakote, izkrvaveti, s pnevmatičnimi kladivi jim razbijajo lobanje in jim vlivajo vanje vročo vodo ali olje. V protokolih pa ohranjajo zapisan njihov vsakokratni grozljiv smrtni boj. 65% vseh eksperimentov na živalih ni izvedenih zato, da bi komu pomagali ozdraveti, ampak gre za dosego večje časti mučitelja živali ali da bi pridobil s svojim znanstvenim delom doktorski naslov ali dovoljenje za učitelja na univerzi.

Mnogi ljudje so se zaradi takšnih šokantnih fotografij že odrekli kozmetičnim in farmacevtskim izdelkom, ki so bili testirani na živalih.

Genska tehnologija zadnjih let postaja izvor brezmejnega trpljenja živali, prvi uspeh je bila "rakasta miš", ki so ji z gensko manipulacijo uničili obrambni mehanizem. Podobno kot rakasta miš so proizvedli še druge transgene živali, ki so jim transplahirali gene človeških bolezni: artritčne svinje, shizofrene podgane... Od 80-tih let naprej so proizvedli in patentirali preko 10.000 gensko manipuliranih živalskih vrst, gensko manipulirane živali se lahko naročijo celo po katalogu. Prav tako hočejo rešiti problem lakote z manipulacijo v kmetijstvu. Rešitve za tretji svet ne vidijo v boljši prerazporeditvi presežkov industrijskih dežel, ampak v gensko manipulirani koruzi, v gensko spremenjeni zelenjavi. Toda živalski eksperimentatorji so že veliko dlje: proizvajajo mešance med ovco in kozo, petelina brez perja, turbo kravo in super prašiča, ki prekomerne teže ne more več nositi in poklekne pod njo.

Tožbena pravica živali

Vse to se dogaja v deželah, v katerih se zahtevata kot temelj pravnega reda etika in morala. Tudi v etiki, ki se nanaša samo na ljudi, bi bil pravi odnos do živali pomemben - v interesu človeškega dostojanstva, katerega je Immanuel Kant ocenil za kršitev, če človek muči živali. Krši se nemški Temeljni zakon, člen 1: "Dostojanstvo človeka je nedotakljivo." Ali lahko prijatelji živali pred sodiščem obtožijo kršenja človekovih pravic tiste, ki zatirajo živali?

Primere iz leta 2001: trije kmetje so se obrnili na sodišče, naj prepreči, da bi pobili 400.000 glav govedi samo zato, ker je rasla cena mesa. Upravno sodišče v Frankfurtu je priznalo, da je v pravnih krogih delno zastopano stališče, "da človeško dostojanstvo na vsak način posredno obsega zaščito živali v ustavi, vendar antropocentrična usmeritev temeljnega zakona govori izključno o varstvu ljudi in za svoj cilj nima zaščite drugih živih bitij." Sodišče je predlog kmetov zavrnilo. Če je poskus na živalih dovoljen s strani sodišča, se ne more pritožiti niti društvo za zaščito živali, kljub velikim besedam v nemškem Zakonu o zaščiti živali.

Nova slika sveta

Vivisekcija je nadaljevanje High-Tech medicine, ki obravnava bolezen za izključno telesni proces, kot mehansko motnjo v človeškem organizmu. V tem smislu pri živalih mehansko povzročijo bolezen in jih hočejo mehansko tudi odpraviti. Popolnoma izključujejo skupno delovanje telesa, duše in duha.

Alternativa: celostna medicina, podpora samozdravilnih moči v organizmu, ki postanejo aktivne, ko se vzpostavi ravnotežje med duhom, dušo in telesom, kar ni možno s kemikalijami, operacijami... Spremeniti življenje, mišljenje, občutenje... Brezobzirno izkoriščanje živali ne more biti nikoli pomenljiva podlaga za zdravljenje. Naslednja alternativa je najti pot k enosti v naravi. Dokler tega ne dosežemo, podlegamo zakonu vzroka in učinka. Ta ne velja samo v fiziki, ampak povsod v življenju. "Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili", je dejal Jezus iz Nazareta. Pri opozorilu: "Kdor prime za meč, bo z mečem pokončan", ni izvzet skalpel pri vivisekciji. Izgnal jih bo iz njihovih laboratorijev, kot je izgnal nekoč trgovce iz templja.

*Dr. Christian Sailer,
glavni tožitelj pri
mednarodnem sodišču
za pravice živali v Ženevi.
Prevod: Jože Vasle*

Energija strahu zaklane živali, ni dobra energija

Živahna, nasmejana, sproščena in temperamentna Irena Vrčkovnik je zvezda stalnica na slovenski glasbeni sceni. Po horoskopu je ponosna levinja, vendar to ne pomeni, da je njeno srce odprto samo za "kraljico" živali. Irena čuti globoko spoštovanje do vseh živalskih sobitij, zato je tudi postala vegetarijanka.

Kdaj ste postali vegetarijanka?

Vegetarijanka sem postala pred približno osmimi leti. Zelo dobro se spomnim tistega dne, ko sem se peljala na Primorsko na nastop. Ustavila sem se na bencinski črpalki. Takoj sem opazila parkiran tovornjak, poln ljubkih teličkov. Bili so zelo glasni, po mojem žejni, saj so lizali tisto železno ograjo tovornjaka. Prizor me je zelo pretresel. Čez nekaj trenutkov je prišel voznik z velikanskim sendvičem v rokah in takrat sem se odločila: NIKOLI VEČ NE BOM JEDLA ME-SA. Koliko morajo živali pretrpeti, lačne so, žejne, utrjene, preden jih ubijejo, samo zato, da smo mi ljudje siti. Do Primorske sem imela še kar nekaj kilometrov, vendar solz nisem mogla zadrževati. Živali so se mi enostavno zasmilile.

Ali vam je odtelej kaj težje hoditi v restavracije, kjer še vedno prevladujejo jedi iz živalskih trupel?

Še najbolj pa se zgrozim, ko na jedilnih listih vidim razne specialitete žrebičkov in drugih zelo mladih živali. Zelo rada rečem v takih primerih, da Bog varuj, da se pojavi kakšna civilizacija, ki bo najraje jedla naše otroke. Ne vem, mogoče sem preveč čustvena ali občutljiva, vendar enostavno ne razumem ljudi, ki niti malo ne pomislijo na nemočna bitja, ki dajo življenje za nekakšen prestiž okusa.

Meni velikokrat reče kdo, če se mi mlada zelenjava ne smili in podobno. Ja, jesti je pač treba, če hoče človek preživeti in ne obratno, da živimo zato, da bi jedli.

Vem, da bodo ljudje še vedno veselo ubijali živali, jih jedli, mučili in vem, da vegetarijanci ne moremo spremeniti njihovih navad in prepričanj. Pa vendar sem vesela, ko večkrat preberem ali pa slišim tudi od zdravnikov, da naj ljudje vendarle zmanjšajo mesne obroke. Včasih so ljudje jedli meso samo ob praznikih ali ob nedeljah, pa so kljub temu ali pa ravno zaradi tega dočakali visoko starost. Danes pa hoče sodoben človek imeti vsak dan meso na krožniku. Mislim, da je tudi to ena od razvad.

Nekateri pravijo, da je vegetarijanstvo zgolj modni trend v prehranjevanju. Kakšno je vaše mnenje?

Vem, da se bije nekakšna tiha vojna

Irena Vrčkovnik na lanskoletnem vegetarijskem pikniku v Mostecu, foto: Tomaž Grom

med "mesojedci" in vegetarijanci, v smislu, kaj si vegetarijanci gredo, da je to samo nekakšna modna muha. Mogoče za nekatere je, kljub temu pa se mi zdi, da bi moral vsak živeti po svoji vesti in pustiti drugemu človeku, da sam s svojo glavo presodi, kaj bo dal v usta, s kakšno energijo se bo okrepčal. Energija, ki ima okus po strahu zaklane živali, pač ni dobra energija - no vsaj zame ne. Seveda nikogar s svojim prepričanjem ne posiljujem, niti ljudi ne prepričujem, ravno zaradi svobode odločanja.

Ali ste s prehodom na brezmesno hrano zaznali kakšne spremembe na sebi?

Mesa nisem nehala jesti zaradi zdravja, pač pa samo zaradi živali. Prepričana pa sem, da če se človek odloči za ta korak, je še bolje in lažje dojemljiv tudi za druge duhovne vrednote, ki se kar same ponujajo, samo opaziti jih je treba in začeti razmišljati o njih ali še bolje - jih živeti.

Kako bi opisali vaš odnos do živali?

Živali imam enostavno rada. O njih res ne morem razmišljati drugače, kot tako, da imajo pravico živeti. Pa čeprav ne razumemo njihovega jezika, sem prepričana, da nam sporočajo, da se veselijo življenja in da hočejo živeti. O

njih ne razmišljam kot o "drugorazrednih" bitjih, pač pa so zame preprosto enakovredna živa bitja, ki dihajo isti zrak, gledajo, nam pomagajo in nas razveseljujejo. Enostavno živijo in zato bi jih tudi človek moral pustiti živeti.

Kaj bi sporočili ženskam, ki so se v letošnji zimi ponovno odele v krznela oblačila?

Pravzaprav jim ne želim ničesar sporočiti, saj nisem poslana zato, da bi komu solila pamet. Vsak človek je svet zase. Vsak živi po svoji vesti. Nočem biti sodnica in kazati s prstom na ljudi. Vsak si sam izbira krog ljudi, s katerimi se družijo. V mojem krogu ni ljudi, ki nosijo krzno.

Damjan Likar

**Se želite
včlaniti v naše društvo?
OBIŠČITE**

**www.osvoboditev-zivali.org
in izpolnite pristopno izjavo**

Ali so po vašem mnenju lovci prijatelji živali?

Ob svetovnem dnevu varstva živali (4. oktober) je Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice v središču Ljubljane organiziralo mirni protestni shod z naslovom "Prenehajmo vojno proti živalim!" Društvo je imelo pred shodom postavljeno tudi svojo stojnico na Čopovi ulici.

Na njej so obiskovalci lahko dobili veliko informacijskega gradiva, zbirali so se podpisi za odpravo lova, nekateri pa so izpolnili tudi anonimno anketo na naslovno vprašanje.

Zbrali smo nekaj najbolj zanimivih izjav.

- So lažni "prijatelji", ki divjad pozimi hranijo, da jo lahko poleti koljejo in s tem sproščajo svoje prikrte morilske težnje.
- Kdor pobija živali, je slab človek.
- Prijatelj živali je vsak, ki pusti žival, da živi svoje življenje tako, kot mu ji je določila narava.
- Zakaj se lovci ne bi pobijali kar med seboj?
- Lovci so po mojem mnenju veliki barbari.
- Lovec lahko veliko naredi za živali, če je to v njegovem interesu. Ne bi smel zlorabiti svojega položaja.
- Lovci so res povsem nepotrebni - tako kot ribiči. Človek, predstavljaš si, da bi kdo tebe dal na krožnik in te pojedel. Kdo ti daje pravico, da lahko vzameš življenje živalim? Si mogoče Bog? Tudi Bog pravi: Ne ubijaj!
- Nekateri so. To so tisti, ki pomagajo trpečim živalim.
- So prijatelji, ker jim pomagajo preživeti zimo in jim dajejo hrano ter pomagajo ob morebitnih težavah. Hkrati pa ni prav, da jih lovijo in streljajo za meso ter trofeje.
- Lovci, pustite živali živeti, kot one pustijo vas.
- Ne vem, v čem je smisel lova. Še manj razumem, da lahko nekdo postavi krmilnice za živali, nato pa tam čaka v zasedi in jih ubije.
- Kdor je zmožen na kakršenkoli način ubiti živo bitje, je morilec, ne pa prijatelj ali ljubitelj živali.
- Mislim, da so globoko zabredli v krog grešnih aktivnosti in da so uboge nezaveščene duše.
- Če bi bili njihovi prijatelji, jih ne bi pobijali, ampak le občudovali, fotografirali, hranili, skrbeli zanje, če bi bile ranjene. No, potem se ne bi več imenovali lovci.
- Mislim, da tisti, ki je zmožen ubiti žival, ni več kot korak od tega, da bo ubil tudi človeka.
- Ali sem jaz vaš prijatelj, če vas ustrelim?

Damjan Likar

Naročilo št. 2: 041 546 672

osvoboditev živali
REVIVA ZA PRIJATELJE ŽIVALI

osvoboditev-zivali.org 550 SIT št. 2 / september 2004, letnik 1

Učenje študentke veterine ob obisku klančnice
Adi Smolar:
Ubijanje živali bi bilo potrebno zakonsko prepovedati

Srečanja z medvedom
Moris Hobljaj:
Tudi živali imajo dušo

emčiji so postavljeni temelji za mir na Zemlji

Dr. med. Petar Papuga o škodljivosti mesne prehrane

NAROČILNICA

Naročamo revijo OSVOBODITEV ŽIVALI.

Strinjamo se, da naročniško razmerje velja eno leto in da se avtomatično podaljša za naslednje leto, če ga ne odjavimo mesec dni pred iztekom.

Ime in priimek oz. firma: _____

Ulica: _____

Poštna št.: _____ Kraj: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Ident. št. za DDV: _____ (vpisajo samo zavezanci za DDV)

Datum: _____ Podpis in žig: _____

Letna naročnina na revijo Osvoboditev živali, ki izhaja trikrat letno, znaša 1600 SIT, vključujoč tudi pošne stroške. Revijo vam bomo pričeli pošiljati takoj po plačilu položnice oziroma računa, ki ju/ga boste prejeli po pošti.

Poština
plačana.
Pg 35/3S

Društvo
za osvoboditev živali
in njihove pravice
Ostrožno pri Ponikvi 26

3232 PONIKVA

Revijo lahko naročite tudi po telefonu: 041 546 672
ali po elektronski pošti info@osvoboditev-zivali.org

Slovenija je dobila varuha pravic živali

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice je konec oktobra ustanovilo nov organ - varuha pravic živali. Njegove naloge bo izvajal odvetnik Vlado Began iz Senovice, ki se je že doslej kot pravni zastopnik društva izkazal kot izreden borec za pravice živali. Več o namenu in ciljnih novega organa nam je varuh pravic živali zaupal v krajšem pogovoru.

Zakaj je Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice ustanovilo nov organ - varuha pravic živali?

Položaj živali v Sloveniji je skrajno slab. Letno je na desettisoče živali pobitih v gozdovih in na poljih, več milijonov živali trpi in umira v masovni živinoreji, tisoče in tisoče živali je grozljivo mučenih v laboratorijskih poskusih, nehumani transporti živali se nadaljujejo. Trpijo oz. so mučene tudi mnoge hišne živali. Voja proti živalim traja dalje in skrajno žalostno je, da morajo v 21. stoletju mnoge živali zaradi človekovega egoizma trpeti peklenke muke.

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice se po svojih močeh bori proti zlorabljanju živali. Vendar pa se ugotavlja, da je takšna borba bolj uspešna, če v njej sodelujejo pravniki, saj v Sloveniji obstaja veliko število raznih predpisov, ki določajo takšen ali drugačen položaj živali. Predvsem pa se je društvo odločilo za ustanovitev organa, imenovanega varuh pravic živali tudi zaradi tega, ker je eden izmed glavnih ciljev društva, da živali dobijo svoje pravice.

Kakšne bodo vaše glavne naloge?

Živali imajo v našem pravnem sistemu položaj stvari, so del stvarnega prava in tako nimajo nobenih pravic. Svojega življenja ali dostojanstva npr. ne morejo braniti na sodišču. Zato bo ena izmed glavnih nalog prizadevanje za priznanje pravic živali, npr. pravice do življenja, primerno njeni vrsti, v ustavi RS oz. drugih predpisih. Pripravljal bom tudi pobude za izboljšanje položaja živali v družbi, trudil se bom sodelovati v postopkih, ki se tičejo živali (zastopanje živali) in nudil pravno svetovanje zainteresiranim osebam glede zaščite živali.

Kaj menite o sedanjem Zakonu o zaščiti živali?

Sprejetje zakona v letu 1999 je bilo zelo pomembno dejanje. Zakon ima mnogo dobrih strani in ščiti živali na mnogih področjih. Vendar pa ima tudi nekaj slabih strani in si bom zato prizadeval, da se to spremeni. Namreč, nerazumljivo je, da zakon npr. dovoljuje pod določenimi pogoji poskuse na živalih, ta zločin nad zločini, čeprav je vedno več znanstvenikov mnenja, da rezultatov, pridobljenih s poskusi na živalih, ni mogoče prenesti na človeka, razen tega pa obstaja tudi mnogo alter-

Vlado Began

nativnih metod. Nerazumljivo je tudi, da je dovoljena reja živali za krzno in kože in usmrtiltve živali v ta namen, prav tako je nerazumljivo, da je dovoljeno ubiti žival za potrebe naravoslovnih muzejev, prav tako verske pravice ne morejo biti nad življenjem živali (obredni zakol). Zelo sporno pa je tudi to, da se smejo živali ubijati zaradi ohranjanja naravnega ravnotežja. Ekologi namreč ugotavljajo, da ravnotežje narave in živali ne potrebuje lovcev, temveč se dolgoročno vzpostavi samo od sebe - z notranjim izravnavanjem števila rojstev, s prilagajanjem na mejo kapacitete okolja in z izogibanjem vrst. Spornih je še nekaj drugih zadev, mogoče tudi sama definicija mučenja živali.

Na katerih področjih bodo tekle vaše akcije?

Bistvene akcije bodo tekle na področju lova, množične živinoreje, transporta živali, poskusov na živalih in prehranske politike. Zakaj na področju prehranske politike? Zato, ker je vegetarijanska prehrana velika zaščita za živali, saj več kot je vegetarijancev manj živali umre oz. je mučenih. Po neki statistiki naj bi tisti, ki vse življenje uživa meso, pojedel okoli 400 živali. Sicer pa je znanstveno dokazano, da je meso rizični faktor za mnoge civilizacijske bolezni in je zato sploh nerazumljivo, da ljudje še jedo meso. Kajti v znanosti je nesporno, da meso

ni potrebno za človeka in da ga je mogoče nadomestiti z drugimi živali.

Kaj pomeni imenovanje varuha pravic živali za državo Slovenijo?

Menim, da je imenovanje varuha pravic živali za Slovenijo pomemben korak naprej v borbi za boljši položaj živali oz. za doseg tistega, kar živalim pripada, to pa je svoboda in pravica do življenja, primerne lastni vrsti. Predvsem je pomembno tudi zaradi tega, ker se bodo za izboljšanje položaja živali vedno bolj uporabljala pravna sredstva, ki jih nudi pravna država.

Za konec še osebno vprašanje: kdaj ste postali vegetarijanec?

Vegetarijanec sem že več kot 10 let, v zadnjem času pa tudi veganec. Menim namreč, da tudi mleko in mlečni izdelki niso potrebni za moje življenje, poleg tega pa nočem biti sokriv neverjetnega mučenja krav mlekaric, ki so prave tovarne za proizvodnjo mleka.

Damjan Likar

V interesu živali in seveda tudi društva je, da odvetnik Began čimveč svojega službenega časa posveti problematiki živali, za kar pa so potrebna sredstva. Zato se društvo obrača na ustrezne organe Republike Slovenije in EU ter slovensko javnost s prošnjo za pomoč. Društvo tako prosi vse, ki želijo pomagati pri tej akciji, da prispevajo denarna sredstva za plačilo dela VARUHA PRAVIC ŽIVALI in sicer na transakcijski račun društva št.: 02011-0253228311 sklic 00 03, s pripisom VARUH. Društvo potrebuje stalna mesečna sredstva za ta namen in zato prosi vse tiste, ki so seveda pripravljene podpreti prizadevanja društva oz. delo odvetnika, za stalne mesečne prispevke. Več ko se bo zbralo denarja, več bomo lahko pomagali živalim. Seveda pa je društvu dragocen tudi vsak namig, kako bi lahko prišlo do sredstev za plačilo dela varuha ali kakršnakoli druga pomoč.

Uživanje živalskih trupel povzročča mnoge degenerativne bolezni

Dejan Kupnik, dr. med. je zdravnik v Centru za nujno medicinsko pomoč in reševalne prevoze Maribor ter specializant družinske medicine. V pogovoru je odkrito spregovoril o napačnem stališču uradne medicine, ki še vedno podpira uživanje živalske mrhovine. Vendar dr. Kupnik ugotavlja, da se situacija počasi spreminja na bolje, kajti v osebnih pogovorih mu veliko kolegov priznava, da mesa sploh ne jedo več tako pogosto, kot nekoč. Povedo tudi, da bi se ga zlahka odrekli, a je okus tisti, ki prevlada.

Kdaj in zakaj ste postali vegetarijanec?

Meso, ribe in jajca sem prenehal jesti pri starosti devetnajst let in danes menim, da je bila to ena najboljših odločitev v mojem življenju. Razlog je bil preprost: nisem prenesel, da bi za moje zadovoljstvo nekdo moral umreti. Živali ubijajo zaradi instinkta, nagona po preživetju. Ljudje pa ubijajo zaradi pohlepa in zlobe, kljub temu, da vedo, da je možno kvalitetno preživeti brez mesa. Ljudje naj bi bili najvišje razvita bitja na planetu, obnašamo pa se huje kot krdelo najsurrovejših brezumnežev.

Vendar vaša odločitev je v nasprotju z uradno medicinsko doktrino, ki zagovarja uživanje mesa.

Na takšno doktrino, ki za ohranjanje vrste mirno sprejema pomor nedolžnih bitij, se poživžgam. Dejstvo je, da je narejenih vse več kvalitetnih raziskav, ki potrjujejo, da je za kvalitetno preživetje, rast in razvoj, dovolj polnovredna rastlinska prehrana in mlečni izdelki. Teh dejstev, ki so vsem javno dostopna na medmrežju in drugih znanstvenih revijah, ne zmorejo sprejeti samo okoreli umi, katerih leta prakse so iz njih naredila lajne, in katerih melodija se razlega po že prehojenih poteh. Tisti bolj svobodnega duha pa ob upoštevanju vseh dejstev, sprejemajo drugačnost in iščejo nove poti, kako človeštvu omogočiti napredek tudi ob upoštevanju tistih, ki se človeku ne morejo zoperstaviti - živali.

Ali vaši nadrejeni dopuščajo, da bolnikom svetujete uživanje brezmesne prehrane?

Moj šef prav tako ne je mesa. V takem okolju, kjer nekdo razume tvoje poglede na svet, je lepo delati. A ne gre za to, ali bi mi nadrejeni take nasvete pustili dajati ali ne. Delati v zdravstvu pomeni delati v dobro ljudi. Preventiva je najpomembnejši segment zdravstva in svetovanje glede zdrave prehrane je med pomembnejšimi preventivnimi ukrepi. Danes je med vsemi boleznimi velik delež takšnih, za nastanek katerih smo krivi sami. Če bi že prej v življenju, ko o bolezni ni bilo še niti sluha, postorili nekaj zase, bi bilo manj tudi kroničnih bolezni in njihovih pogubnih posledic. Dejstvo je, da je uživanje živalskih trupel, ki vsebujejo veliko škodljivih snovi za ohranjanje roka trajanja, povezano z razvojem marsikatero kronične degenerativne bolezni, med drugim tudi rakastih bolezni ter bolezni srca in ožilja. Še ne tako dolgo nazaj so nasveti glede izredne pomembnosti mesa v vsakodnevni prehrani kar deževali. V zadnjih letih pa je prišlo do rahlega pomika naprej, in sicer se za ohranjanje zdravlja priporoča mediteranska dieta, ki vsebuje izredno malo mesa, veliko

dr. Dejan Kupnik

kvalitetnih omega 3 nenasičenih maščobnih kislin, sadja in zelenjave. Upam, da bo ta napredek šel tako naprej, da se bo nekega dne odkrito spregovorilo o nepomembnosti uživanja mesa. Ampak verjetno bo to šele takrat, ko se bo kolektivni človeški um tako prečistil, da bo občutil, koliko nepotrebne in popolnoma nesmiselnega trpljenja povzročamo vsak dan.

Nesporno dejstvo je, da so vegetarijanci bistveno bolj zdravi in dlje živijo. Kako na ta dejstva gledajo vaši stanovski kolegi?

Moram priznati, da v osebnih pogovorih veliko kolegov priznava, da mesa sploh ne jedo več tako pogosto, kot nekoč. Povedo tudi, da bi se ga zlahka odrekli, a je okus tisti, ki prevlada. Prav tako se v vsakdanjem življenju in v številnih raziskavah potrjuje, da je pogostnost srčno-žilnih in drugih degenerativnih bolezni med vegetarijanci manjša. Vse to so dejstva, ki bodo po mojem nekoč prevladala nad izredno močnim mesno-industrijskim lobijem in dobički, ki jih država od njih pobere. Vse več ljudi "razmišlja s svojo glavo", se izobražuje. Ne samo poklicno, marveč tudi v smislu osebne, duhovne rasti. In to je gibalo napredka naše civilizacije: da si upamo stopiti korak naprej.

Kako bi vi kot zdravnik iz strokovnega stališča razložili, zakaj je meso zdravju škodljivo?

Meso zaradi ohranjanja roka trajanja vsebuje zelo veliko kemikalij, od katerih so nekatere tudi raketovorne. To pomeni, da so same ali v kombinaciji z drugimi dejavniki, sposobne v telesu izzvati rakasto rast. Mesna prehrana upočasnjuje črevesno peri-

staltiko, to je gibanje črevesa, ki teži k izpraznitvi. Tako so škodljive snovi dlje časa v stiku s črevesno sluznico in imajo več časa za nevarno delovanje. Meso, odvisno seveda od vrste in načina priprave, vsebuje tudi veliko soli, ki dolgoročno obremenjujejo telo in povzročajo dvig krvnega tlaka. V mesu je precej maščob, ki so nasičene, te pa v največji meri prispevajo k nastanku in razvoju arteriosklerotičnih procesov v arterijah in vodijo do razvoja srčnega in možganskega infarkta in drugih bolezni arterijskega ožilja.

Moram pa poudariti, da velik del krivde nosi tudi manjše uživanje sadja, povrtnin ter žitaric in njihovih izdelkov, ki vsebujejo ogromno balastnih snovi. Rastlinska prehrana vsebuje veliko mineralov in vitaminov, balastnih snovi, kvalitetnih proteinov ter pomembne in uravnotežene količine nenasičenih maščobnih kislin omega 3, omega 6 in omega 9 skupin. Pomembno je, da imamo na krožniku vsak dan živila iz vseh skupin povrtnin in žit ter bodisi suho, bodisi sveže sadje.

Če bi bili vi zdravstveni minister, kakšne reforme bi uvedli v času svojega mandata?

O tem je zelo nevhvaležno govoriti, ker karkoli narediš, tudi če je dobro, vedno se najde nekdo, ki te popljuje. Seveda večkrat neupravičeno, a ljudje smo čudna bitja: bolj verjamemo zdrarharjem, ki o stvareh nimajo najmanjše vednosti, kot tistim, ki svoje dobre ideje podkrepijo z dokazi.

V vsakem primeru pa bi morali sprostiti dajatve s tistih izdelkov (in s tem tudi z zdrave prehrane), ki promovirajo zdravje. Še višja obdavčitev izdelkov, ki zdravju škodujejo, je morda naslednji ukrep, a dokler politiko krojijo interesi, v ozadju katerih je pohlep in druge nečednosti, se marsikatera ideja izgubi, še preden je ugledala luč sveta. Priznati moram, da se sedanja generacija družinskih zdravnikov izredno trudi s promocijo zdravega načina življenja in v Sloveniji potekajo številne preventivne dejavnosti, ki jih bo v prihodnje, verjamem, še več.

Nekateri predlagajo, da bi na ovitke mesnih izdelkov morali napisati: "Meso je zdravju škodljivo!" Kakšno je vaše mnenje glede tega?

V tem trenutku lahko na te izdelke napišejo karkoli, pa po mojem mnenju zaradi tega ne bo več ljudi nehalo jesti meso. Takšni napisi, kot npr. pri cigaretah, so samo neumno sprenevedanje tistih, ki bi morali narediti nekaj konkretnega, a nimajo volje in moči. Če človek ne doume, kakšna

Peaceable Cultivation, Lebe Gesund

kalvarija se skriva za kosom mesa, ki je nekoč živelo in ga ima sedaj pred seboj na mizi, ne bodo pomagali še tako veliki napisi. Trenutno je sposobnost ljudi čutiti trpljenje bližnjega še vedno na zelo nizki stopnji in samo vse več programov ozaveščanja, ki bodo ljudem predstavili in približali kruto realnost in vse neizkoriščene možnosti, so za sedaj najprimernejši način tovrstne aktivnosti. Vse to bi se moralo začeti že s strani staršev, ki bi s svojim vzorom vzgajali otroke. To je po mojem mnenju vsekakor eden največjih projektov človeštva, ki pa bo trajal še kar nekaj generacij. A mislim, da smo na dobri poti in cilj je vreden trnove poti.

Ali so tudi vaši otroci vegetarijanci?

Nimam svojih otrok, imam pa precej prijateljev, ki so skupaj z otroki vegetarijanci. Nihče izmed njih nima takih zdravstvenih težav, ki bi jih ne imeli tudi nevegetarijanci. So pa mnogokrat tarča nerazumno ostrih kritik tistih, ki bi jim morali zaradi svojega znanja in dejstev, ki jih prinašajo sodobne raziskave, stati ob strani in pomagati z nasveti. Če nekdo ni sposoben sprejeti drugačnosti, je to njegov problem, ne pa da se zaradi svojih kompleksov znaša nad drugimi. Če ima znanje, pa naj ga izkoristi v dobro vseh. Večkrat rad poudarim, da se ljudje obnašamo, kot da bi lahko zdravje vsako soboto kupili na tržnici in v bistvu

zase ne napravimo dolga leta nič. Ko pa pride ura resnice, ko je telo že tako bolno, da ne zmore več, pa bi se vsi želeli takoj spremeniti in bi naredili vse za svoje zdravje in preživetje. Seveda je to pozitivno, a za marsikoga je takrat že prepozno.

Damjan Likar

Otroci vegetarijanci so zdravi!

V ljubljanskem vrtcu Najdihojca so pionirji na področju vegetarijanskega prehranjevanja predšolskih otrok v Sloveniji. Imajo namreč dva oddelka otrok (od 3.-6. leta starosti) z brezmesno prehrano. Oddelek Mali princ je bil ustanovljen leta 1997, oddelek Aeternia, ki ga vodita vzgojiteljici Alenka Krajnc in Bianca Kolić, pa je nekaj let starejši.

Kako je prišlo do ustanovitve vegetarijanskih oddelkov?

Oba oddelka sta bila ustanovljena na pobudo staršev, kar se pozna še danes. Sodelovanje staršev je eno tistih področij, kjer se skupini razlikujeta od drugih skupin. Mnogo srečanj, delavnic, projektov poteka na pobudo in z aktivnim sodelovanjem staršev, ki jim je vrtec postal del družabnega življenja. Skupaj hodijo na izlete v naravo, obiskujejo otroke, ki praznujejo rojstni dan. Zanimivo je, da starši nekaterih otrok niso vegetarijanci, vendar se zavedajo pozitivnih učinkov rastlinske hrane in škodljivih posledic uživanja mesa.

Kaj otroci najraje jedo?

Njihova vegetarijanska prehrana je zaradi odličnih kuharic zares pestra in okusna. Otrokom najbolj teknejo seitan, čičerika, lečin golaž, pira, ješprenj, špinača, testenine in jabolka. Sveže sadje včasih odkupijo iz ekoloških kmetij. Najbolj se izogibajo beli moki, belemu sladkorju in konzervirani hrani.

Kakšno je njihovo zdravje?

Alenka: Lahko rečem, da so otroci zelo zdravi, bistri, živahni in samozavestni. Razlog za njihovo zdravje je tudi v rednem gibanju. Z otroki gremo vsak dan in v vsakem vremenu na sprehod. Njihovo odpornost krepimo tudi s tedensko vadbo

joge, pri kateri se učijo pravilnega dihanja in sproščanja napetosti. Izvajmo predvsem like iz živalskega in rastlinskega sveta.

S kakšnimi težavami se srečujete pri delu?

Pridobili so vsa potrebna dovoljenja za ustanovitev vegetarijanskega oddelka, vendar samo za otroke od 3.-6. leta starosti. Ministrstvo za zdravje namreč trdi, da otroci do tretjega leta starosti za svoj normalen razvoj nujno potrebujejo tudi beljakovine živalskega izvora. Zaradi tega nekateri starši svojih otrok ne vključujejo v ta vrtec, ampak so do tretjega leta v zasebnem varstvu. Na eni strani je to diskriminatorno za vegetarijance, ki na ta način ne morejo uveljaviti pravice do subvencioniranega varstva, na drugi, pa tudi vrtec Aeternia ne more sprejemati otrok, mlajših od treh let.

Otroci vegetarijanskega oddelka Aeternia o živalih:

Živali je poslal Bog, da bi jih imeli radi in

V vegetarijanskem oddelku Aeternia otroci vsak dan za malico uživajo sadje

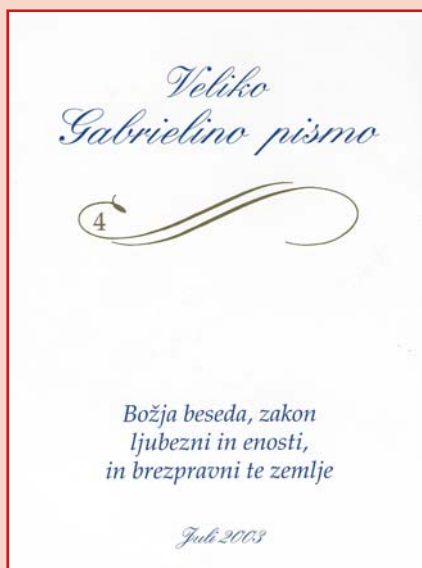
božali. Da jih lahko gledamo. S kenguruji lahko skačemo. Kuža čuva hišo pred hudobnimi. Ptice nam prinašajo dojenčke. Če je človek prijazen, mu tudi divje živali ne storijo nič hudega. Lovci so grdi. V neki risanki sem videla, da je lovec ustrelil bambija in ga hudo ranil. Če ne bi bilo živali, bi bilo dolgčas. Brez krta in glist, ne bi imeli zrahljane zemlje in potem tudi ne bi bilo dobre hrane.

Damjan Likar

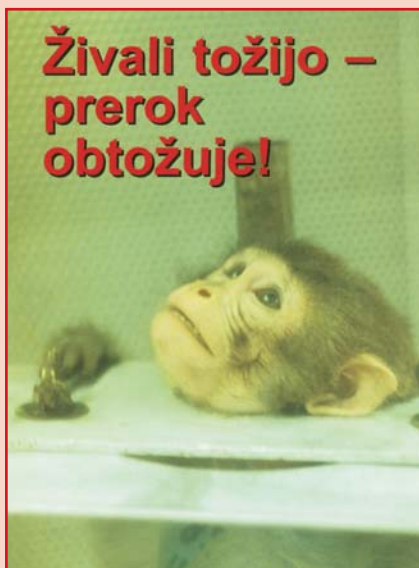
Božja zapoved "Ne ubijaj!" velja tudi za živali

Položaj živali v sedanjem svetu je izjemno slab, saj se proti živalim vodi prava vojna. Zato je Univerzalno življenje, ki se med drugim bori tudi za živali, tudi te je namreč ustvaril Bog, izdalo na to temo tri brezplačne brošure, ki so predstavljene v nadaljevanju:

Veliko Gabrijelino pismo 4
Božja beseda, zakon ljubezni in enosti
in brezpravni te zemlje

Prerok št. 15
Živali tožijo - prerok obtožuje!

Prerok št. 16
Pomor živali je smrt ljudi

Kakšno zvezo ima črno veličanstvo in odnos do živali? Kdo nosi glavno krivdo do brutalen in brezsrmen odnos do živali? Od kod so si vzeli duhovniška kasta in država, lovci in poljedelci pravico, da pomorijo ali pustijo pomoriti vse, kar ne ustreza njihovem konceptu, komu ali čemu služijo zares? Živali imajo nalezljive bolezni - kdo jih je okužil? Ali niso "krščanske" cerkve prinesle človeku, naravi in živalim le trpljenje, stisko in smrt? To je nekaj glavnih tem v prvem delu tega pisma. V drugem delu pa je prikazana tudi čudovita alternativa: Gabriele poroča o doživetju enosti življenja v naravi in z živalmi, opisuje kako čudovite stvaritve so živali, da želijo biti človeku prijateljice in razlaga, kako se lahko vsakdo nauči razumeti živali. Poleg tega najdete v tem Gabrielinem pismu najpomembnejša načela prakristijanov v odnosu do narave. Ta lahko povzamemo v stavku: kar naredite najmanjšim tega stvarstva, to storite Stvarniku in samemu sebi. (160 strani, s fotografijami)

Mogoče se boste vprašali: Kaj imajo skupnega prerok in živali? Odgovorimo lahko z nasprotnim vprašanjem: Mar naj Bog molči, ko ljudje najokrutneje mučijo Njegove stvaritve? Zanje bo dvignil Svojo besedo in to dela danes po Gabriele, Svoji prerokinji, ki živalim podarja glas: "Me živali, vaša sobitja, bi vas rade srečevale kot prijateljce, tako rekoč kot brate in sestre. In vi? Ničesar vam nismo storile. Zakaj nam to povzročate? ... Mislite na to: Okrutnost prinese okrutnemu človeku spet samo okrutnost. Ljudje hladnega srca nas navdajajo s strahom..." Bistvena želja te brošure je tudi nakazati povezave, ki jih doslej še nihče ni osvetlil: Samo-umevnost, s katero je npr. človek tisočletja prepričan, da je lahko do živali in do soljudi okruten, ima metodo - in mogoče za marsikoga presenetljiv izvor. (160 strani, s fotografijami)

Ali smo ljudje resnično mislili, da ne bo nobenih posledic, ko smo naš bivalni planet, Zemljo, stoletja dolgo vedno bolj izkoriščali in onesnaževali ter Božje stvaritve, živali, najsrmatneje zlorabljali, mučili in ubijali? Potem smo se motili, kajti zdaj velja: Mera je polna - dovolj je. Po vseh teh grozotah, ki jih je človek storil živalim, je zdaj sam na vrsti. Kaj to pomeni, z brezkompromisno jasnostjo nakaže Prerok. Kdo stoji za uničevalnim početjem in kdo se tega udeležuje? Vsakdo lahko izbira, ali si bo pretresljive besede preroka vzel k srcu, da bi še kaj spremenil - ali pa misli, da se ga to ne tiče. Toda na vsak način velja: Je tako, kot je. Nič več se ne bo spremenilo, pa če to verjamemo ali ne. (60 strani)

Univerzalno življenje

Zgoraj navedene brezplačne brošure lahko naročite na naslovu:

Univerzalno življenje
Glinškova ploščad 16, 1000 Ljubljana
Tel./faks: 01/568 41 48, www.univerzalno-zivljenje.si

Odnos lovcev do živali je zelo blizu terorizmu

Znani slovenski znanstveni grafolog Borut Pogačnik se je pred leti veliko ukvarjal tudi s psihoterapevtskim delom. Med pacienti je imel kar nekaj lovcev in mesarjev oziroma ljudi, ki so v svojem življenju na kakršenkoli drug način mučili in pobijali živali. Nekateri so kasneje zaradi vse hujše psihične obremenitve naredili celo samomor. V pogovoru je Pogačnik pojasnil, zakaj prihaja med mučitelji živali do takšnih duševnih stisk.

Kaj se dogaja v človekovi psihi, da je zmožen mučiti in ubiti žival? Kje so po vašem vzroku za takšna dejanja?

Največkrat gre za sadistične nagone, ki pa niso prirojeni. Sadizem izvira iz analne faze otrokovega razvoja, ko starši svojega malčka maltretirajo s tem, da ga prezgodaj silijo k čistoči in to z zelo nasilnimi sredstvi. Pri večini otrok, ki so bili na ta način zlorabljeni, se takrat začne rojevati t.i. sadistični impulz - oni mučijo mene, nemočnega, jaz bom pa druge, ki so še šibkejši od mene! Gre za poistovetenje z napadalcem. Otrok razmišlja: "Jaz se bojim nekoga, ki me tepe, ki ima moč. Torej, če hočem v življenju uspeti, moram tudi jaz druge pretepati. Splača se biti agresiven!" Zato se nekateri otroci že zelo zgodaj znašajo nad živalmi. Sadizem ostane potem v človeku vse življenje, vendar se v odraslosti "pokulturi". Ker se takrat v javnosti ne spodobi mučiti živali, se ta človek lahko tudi vpiše med lovce in tako se potem po naših gozdovih podi za ubogimi živalmi. Preseneča me, da so člani zelene bratovščine tudi ženske in celo veterinarji ter duhovniki. Menda je bil lovec tudi minister za kmetijstvo Milan Pogačnik. K sreči nisva v sorodu, ker bi me sicer bilo sram. Poleg tega je tudi veterinar, kar je zanimiva kombinacija. To je tako, kot če bi bil pediater pedofil.

Kako je mogoče, da se tudi ženske ukvarjajo s pobijanjem živali oziroma lovom?

Zato, ker niso v ničemer drugačne od moških. V psihologiji že zdavnaj vemo, da so t.i. temeljne funkcije (po C.G. Jungu) kot so mišljenje, čustva, intuicija in čut enakomerno porazdeljene med obema spoloma, zato je zelo zmotno pripisovati samo ženskam funkcijo čustev ali pa samo moškim funkcijo mišljenja. Menim, da so tiste osebe, ki imajo funkcijo čustev močnejše izraženo, res bolj sposobne empatije, torej življenja v usodo drugega, ter da imajo več sočutja in usmiljenja.

Od kod izvirajo psihični problemi mučiteljev živali?

Največ psihičnih problemov je gotovo med mesarji in lovci. Zlasti zadnji imajo že kar ritual, da se pred pogoni na nedolžne živali veliko opijajo. To sem sam videl v otroštvu, ko me je nek sošolec povabil na lov z njegovim očetom. Z opijanjem verjetno izgubijo občutek slabe vesti in potem lažje krenejo na bojni pohod. Stalno uživanje alkohola vodi k fizični in psihični odvisnosti, ki ju je zelo težko zdraviti. Nekateri lovci so k meni prišli zaradi težav

Borut Pogačnik

z alkoholom, mesarji pa zaradi različnih fobij. Šlo je recimo za primer klavstrofobije, strah pred zaprtim prostorom, kajti klavnice in hladilnice so ponavadi zelo izolirane od okolice. Med fobijami so bile tudi fobije "čistih rok", ko je prišlo do kompulzivnih dejanj, kot je recimo pretirano umivanje rok. To me spominja na Machbetovo ženo iz Shakespearove drame, ki je bila vpletena v krvave spletke. Skratka, če povem na kratko: vsak vzrok ima svojo posledico oziroma "kar seješ, to žanješ". Če počneš krvava dejanja, sčasoma pride do duševnih sprememb, ker psiha ni več v ravnovesju.

Kaj svetujete mučiteljem živali, če pridejo k vam na zdravljenje?

Prvo, kar lovcem svetujem, je, naj takoj opustijo svoj krvavi hobi. Če tega niso pripravljene storiti, potem se terapija lahko takoj konča, kajti to je tako, kot če bi nekdo k meni prišel tarnat, da ga boli, ker ima žebelj v čevlju in kljub temu še vedno nosi isti čevlji, hotel pa bi injekcije proti bolečinam. Jasno je, da bi zahteval, naj takoj odvrže čevlje. Pri mesarjih je situacija malo drugačna, kajti ne morejo čez noč pustiti poklica, vendar vsakemu predlagam, da to stori v najkrajšem možnem času. Po mojih izkušnjah se večina od njih ni spremenila. Nekateri so zaradi psihične obremenitve kasneje celo naredili samomor. Sicer pa večkrat rečem ljudem, ki mučijo in ubijajo živali ter uživajo meso, da bodo v naslednjem življenju oni doživljali podobne muke. To je univerzalni

zakon vzroka in posledice, ki velja za vse ljudi.

Kako je v človeku najlažje pozdraviti sadistične impulze?

Najprej jih mora vsakdo ozavestiti, se z njimi soočiti na zavestnem nivoju, pogledati v svojo preteklost, kje in kdaj so nastali in pričeti na novo oblikovati svoj funkcionalni jaz, ki je bil zaradi tega poškodovan. Pot je dolga in težka, vendar koristna.

Kako komentirate izjave lovcev, da se imajo za prijatelje živali?

Iz Svetega pisma Nove zaveze mi je najbolj všeč stavek: Jaz sem dobri pastir in poznam svoje ovce in one poznajo mene. Živali in ljudje smo iz iste snovi in duha.

Foto: Marja Novak

Ne vem, kako si lahko prijatelj nekemu, če ga potem ubiješ? Lovci gozdnim živalim pravijo divjad, kar je naravnost smešno. Potrebno bi bilo obrniti imena. Lovce bi mogoče morali zaradi njihovih dejanj imenovati divjad. Njihov odnos do živali je zelo blizu terorizmu. V Sloveniji bi mogoče morali lastniki zemljišč prepovedati gradnjo lovskih prež, ki jim oni pravijo opazovalnice, ker gre za čisto navadne zasede, ki nimajo nič skupnega z opazovanjem. Vsem tistim, ki so res ljubitelji živali, svetujem, naj te lovijo le na audio ali video medij.

Zakaj lovci uporabljajo izraz "odvzem divjadi", namesto "poboj živali"?

Verjetno zato, ker na ta način navzven omilijo občutek krivde, vendar navznoter pa ta ostane.

Damjan Likar

Zveza društev proti mučenju živali Slovenije

Protestna akcija proti izdelkom korporacije Proctor & Gamble, ki so izdelani s poskusi na živalih.

Zveza društev proti mučenju živali Slovenije (ZDPMŽS) je bila ustanovljena leta 1999 z namenom povezanja naporov posameznih slovenskih društev proti mučenju živali in posledičnega doseganja sinergičnih učinkov. Posebne zasluge za ustanovitev organizacije ima gospa **Lea Eva Müller**, pionirka organizirane živalovarstvene dejavnosti v Sloveniji, saj je s svojo prizadevnostjo in karizmatičnostjo uspela povezati posamezna društva proti mučenju živali, ki so do tedaj delovala ločeno. ZDPMŽS je še posebej ponosna, da je idejna naslednica prvega slovenskega društva proti mučenju živali, ki je bilo ustanovljeno že v 60. letih prejšnjega stoletja, in da ima v svojih vrstah njegovo ustanoviteljico, Leo Evo Müller. ZDPMŽS je pridružena članica Svetovnega združenja za zaščito živali (WSPA), priznane britanske živalovarstvene organizacije s sedežem v Londonu in izpostavami na vseh svetovnih kontinentih. Poleg tega se s svojimi predstavniki udeležuje konferenc v organizaciji RSPCA/EUROGROUP (Eurogroup for Animal Welfare je lobistična organizacija, ki v Evropskem parlamentu uveljavlja interese najpomembnejših društev proti mučenju živali iz vseh držav-članic Evropske unije).

Edini cilj ZDPMŽS je preprečevanje in odpravljanje vsakršnega mučenja in poniževanja živali ter kakršnega koli drugačnega degradirajočega odnosa do

živali. Organizacija vključuje vsa društva, ki se na vseh področjih verodostojno bojujejo proti mučenju in poniževanju živali. Vsi pomembnejši projekti so koordinirani na ravni Zveze, ki svoje cilje uresničuje z delom na več področjih: zakonodajnem (pripravljanje in uveljavljanje amandmajev k Zakonu o zaščiti živali), izobraževalnem (priprava šolskih vsebin ter izobraževalnih seminarjev za učitelje), nadzorstvenem (opozarjanje državnih institucij na primere sistemskih neustreznosti), tekoče-operativnem (skrb za brezdomne živali ter izvajanje pritiskov na organe pregona s ciljem sankcioniranja posameznih primerov mučenja) ter promocijskem in akcijskem (distribuiranje splošno izobraževalnih materialov in priprava peticij).

ZDPMŽS si že nekaj let prizadeva za uveljavitev amandmajev k Zakonu o zaščiti živali (Ur. l. RS, št. 98/1999), kajti meni, da v osrednjem oziroma prvenstvenem slovenskem živalovarstvenem dokumentu obstajajo številne neustreznosti in pomanjkljivosti. V tem smislu si za uveljavitev amandmajev prizadeva pridobiti podporo katere od pomembnejših poslanskih skupin v Državnem zboru. Poleg tega z opozarjanjem in predlogi poskuša doseči sprejetje posameznih podzakonskih aktov v obliki različnih pravilnikov, ki pomenijo konkretno pravno podlago za odpravljanje oziroma preprečevanje mučenja živali. ZDPMŽS

tudi že tri leta zbira podpise pod peticijo za prepoved uporabe in prodaje vseh pirotehničnih sredstev, saj meni, da čas, v katerem se množično uporabljajo pirotehnični izdelki (novoletni prazniki), predstavlja hudo mučenje živali s pogosto tragičnimi posledicami.

ZDPMŽS je v času svojega dosedanjega delovanja dosegla kar nekaj uspehov. V letih 2000 in 2002 je v sodelovanju z Uradom RS za šolstvo uspešno organizirala seminarja za izobraževanje osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev na področju živalovarstvene dejavnosti. Leta 2000 je v okviru globalne akcije WSPA izvedla vseslovensko akcijo distribuiranja in pošiljanja protestnih razglednic za odpravo farm v LR Kitajski, na katerih z namenom pridobivanja žolča strahotno mučijo rjave medvede. Leta 2003 je v sodelovanju z Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) z intenzivno lobistično in medijsko dejavnostjo uspela prepričati resen poskus slovenskih sokolarjev, da bi v okviru sprejemanja Zakona o divjadi in lovstvu sokolarstvo legalizirali kot obliko lova. Leta 2003 je v sodelovanju z eno od najbolj uveljavljenih in priznanih svetovnih živalovarstvenih organizacij - PETA (People for the Ethical Treatment of Animals) v središču Ljubljane organizirala protestno akcijo proti izdelkom korporacije Proctor & Gamble, ki so izdelani s poskusi na živalih. ZDPMŽS se s svojimi javnimi izjavami tudi redno pojavlja v slovenskih tiskanih medijih, z namenom osveščanja širših slojev prebivalstva in pritiska na odgovorne institucije, s ciljem odpravljanja mučenja živali. Še posebej ponosna pa je na vsakodnevno operativno delovanje članov svojih društev-članic, saj povsem prostovoljno in z izredno požrtvovalnostjo rešujejo mnoge brezdomne živali.

*Mag. Primož Šterbenec
Predsednik ZDPMŽS*

Katoliška cerkev podpira mučenje in ubijanje živali

Po Katekizmu katoliške cerkve (2417) je zakonito uporabljati živali za hrano. Dovoljeno jih je udomačiti, da človeku pomagajo pri razvedrilu. Če ostajajo v pametnih mejah, so medicinski in znanstveni poskusi na živalih nravno sprejemljivi postopki, ker prispevajo k negovanju ali ohranjanju človeških življenj.

Živali za prehrano:

Pomoč živali človeku pri razvedrilu:

Poskusi na živalih:

Ali so dogodki na slikah posledica nauka iz Katekizma katoliške cerkve ali ne, lahko presodi vsak sam. Jasno pa je v Bibliji zapisano: "Ne ubijaj" in "Da, jaz, Jahve, se ne spreminjam..." (Mal 3,6)

Negovati in razvajati se s kozmetiko, kopelmi, olji za kopanje in še veliko več ali se da vse to brez trpljenja živali, da se jim pusti živeti in ne da bi zlorabili naravo?

Mi pravimo "da" in kažemo to dosledno, brez kompromisov, z raznoliko izbiro produktov, proizvedenih v soglasju z naravo.

Proizvedeno v soglasju z naravo pomeni:

- skrajno skrbna predelava,
- brez kemičnih konzervansov,
- brez sintetičnih vonjav,
- brez barvil in živalskih stranskih produktov.

Kozmetika v soglasju z naravo

Kozmetiko Apostel Kräuter dobite v:

*Trgovina K naravi,
pokrita tržnica Ljubljana,
Pogačarjev trg 1,
tel.: 031 681 426*

Iz ljubezni do narave in iz pozornosti do njenih stvaritev, uporabljamo za naše naravne produkte zdravilna zelišča pridelana v miroljubnem poljedelstvu, brez uporabe gnoja in gnojnice in brez kemije.

*Trgovina Leni,
Stanetova 3, Celje,
Tel.: 031 211 974*

Zakaj bi volkovi ne imeli angela varuha?

Živijo! Dober dan, ime mi je Lupus. Tako je, jaz sem volk. Vendar nimam s hudobnim volkom iz pravljice nič skupnega. Kdor trdi kaj takega, laže. Nikomur se me ni treba bati.

Celo nasprotno - jaz sem tisti, ki se boji ljudi. Večine vsaj se bojim in če se le da, se jim izognem, saj ni vsak dvonožec tako dobrodušen, kot je bil tisti, ki sem ga srečal pred kratkim.

Verjetno me je zamenjal za psa in mi je požvižgal. Vse kar je prav! Še dobro, da ni prav pozorno pogledal, saj bi drugače lahko uvidel svojo zmoto in zagnal preplah, kar pa je zadnje kar potrebujem. Za tiste, ki znajo obdržati skrivnost: Mi, volkovi, smo bolj dolgonogi kot ovčarski psi, ki so nam na daleč podobni, imamo manjša in bolj zaokrožena ušesa, pogleda naših rumenih oči pa bi živa duša ne opisala kot "zvestega". Imamo pokončen, košat rep, ki ga nosimo dostojanstveno. Kdor zna brati živalske sledi, nas bo prepoznal po odtisu šap, ker so ožje in daljše od pasje. Sploh pa psi! To je poglavje zase! Nimamo jih posebno radi, teh glasnih bevškačev. Grozljivo smrdijo. Drži se jih strašansko močan vonj po človeku. In raje držijo z njim kot z nami. Niso ne svobodni in ne divji, čeprav se nekateri takšne delajo. Konec koncev, in to mi ne gre v glavo, pa vsak teh smešnih bevškačev, naj bo velik ali majhen, povešenih uhljev ali krivonog, lisast ali pikast, izhaja iz volka. Sorodstvo pa tako!

Vendar pa sem nameraval povedati svojo lastno zgodbo. Torej:

Prihajam iz dežele onkraj velike reke.

Moj dom so gosti, temni gozdovi, v katere človek le redko zaide. Na svet sem prišel v neki votlini, tam v deželi volkov, kjer se drevesa skoraj dotikajo neba. Celo življenje se bom spominjal vonja svoje matere. Toplo in mehko ugnezden v njenem kožuhi sem prve tedne preživel kot skoraj vsi živalski in človeški mladiči - spal sem in jedel. Bil sem sit in zadovoljen. Kasneje sem se z bratci in sestricami - bili smo štirje - vedno pogosteje prepiral za najboljši serek. Ko je materino mleko usahnilo, je naš oče poskrbel, da smo bili siti. Neutruden je bil stalno na nogah, da je priskrbel hrano. Celo za volka ni ravno mačji kašelj priskrbeti dovolj hrane za

štiri lačne gobčke! Volčiči imajo namreč morilski apetit in hudičevo hitro rastejo. Votlina je nam, mladičem, že kmalu postala pretesna. Odkrili smo, da je svet lep in pisan ter vznemirljiv! O nevarnostih, ki preživijo tudi na neumnih majhne volkove pa se nam seveda ni niti sanjalo. Starša sta se z nami prav pošteno namučila in verjetno je laže paziti vrečo bolh kot štiri podjetne volčke. Po nekaj mesecih smo bili že skoraj tako veliki kot starša. Potegnjeni, a ne še v polni moči, še ne odrasli a tudi ne več mladiči. To je bil čas, ko smo se naučili vsega, kar mora znati pravi volk in starša sta bila naša najboljša učitelja. Potrpežljivo sta nam pokazala, kako se lovijo miši, da so nekatere jagode prav slastne, da obstajajo zelišča in trave, ki pomagajo pri tiščanju v želodcu. In - tega nočem zamolčati - jemala sta nas tudi s seboj na lov, vse dokler nismo končno dojeli, zakaj sploh gre. Najprej se priplaziš, nato obkoliš, goniš in nazadnje zgrabiš. Pogosto smo se vrnili s praznimi želodci, saj nismo bili vedno uspešni. Vsi vedo, da se volkovi ne hranimo zgolj s travami, jagodami in koreninami. Ob taki prehrani bi zboleli, postali šibki in bi počasi shirali. Kdaj pa kdaj potrebujemo pošten zalogaj mesa v gobcu. Da pa nas zato zmerjajo z "roparji", je pa huda. Toda takšni so pač, ti dvonožci. Imajo se za nekaj čisto posebnega in mislijo, da je vse na svetu na razpolago le zanje. Nočejo deliti. V tem je bistvo! Preden se razburim, bom raje nadaljeval.

Naše otroštvo - kakšen divji in brezskrben čas je bil to! Včasih so nas obiskali

sorodniki iz oddaljene doline. Natančneje povedano je bilo to mamino sorodstvo s potomci. Na prvi pogled precej predrzna svojat, toda k njihovim maniram ni bilo kaj pripomniti. Niso kar pridrli, pač pa so se na meji našega področja ustavili in se najprej najavili. Ko so jih moji starši zaslišali, so bili vsi iz sebe od veselja. Pustili so vse, karkoli so počeli, in odgovorili. Ljudje imajo za to precej zoprno zvonečo besedo. "Volkovi tulijo", pravijo in se popolnoma po nepotrebnem bojijo. Kajti nič ni lepšega kot prepevanje volčjega krdela, zlasti v jasni noči in ob polni luni. Takšno petje je nalezljivo in kdor ga sliši, enostavno mora peti zraven, če hoče ali ne. Ko volkovi tulijo, to ne pomeni drugega kot 'živijo, tukaj smo, če ste v bližini se tudi vi oglasite' ali pa 'nocoj gremo na lov, kdor se želi pridružiti, je prisrčno vabljen'. Včasih pa pomeni tudi 'osamljen sem in hrepenim po tovarišu'.

Vse je bilo, kot naj bi bilo in tako bi lahko šlo tudi naprej, če se ne bi nekega dne pripetilo nekaj groznega. V jutranjem mraku, ko smo mladiči mrtvo utrujeni od nočnega lova počivali v našem brlogu, se mi je zazdelo, da sem zaslišal nekakšne šume, nenavadno tuje. V zraku je visel tudi čuden, nenavadno oster vonj, ki si ga nisem znal razložiti. Zdaj bi bil pravi trenutek za raziskovanje in opreznost, a mi je bilo preveč udobno v naši topli votlini in zato si nisem več belil glave s tem. Zaspal sem nazaj. Niti pomislil nisem, da bi opozoril bratce in sestrice, kar se je izkazalo za neodpušljivo napako, ki je moji starši, če bi bili zraven, ne bi

nikoli naredili. Ko sem planil iz spanja, je bilo za beg že prepozno.

Zaslišal sem hrup in trušč, nato pa oglušujoč pok.

Vdrl se je strop votline. Pod kamenjem in zemljo so bili pokopani štirje mladi volkovi. Končano. Vse je bilo mimo. Zavlada je smrtna tišina. Ko sem prišel k sebi, se mi je zdelo, da se bom zadušil. V divji vnemi sem začel kopati in odmetavati zemljo ter kamenje. Hotel sem ven, samo ven! Samo ne biti živ zakopan. Nisem še hotel umreti in nikoli več videti modrine neba! Končno sem ga zagledal - majhna krpiča modrine je postala moj kažipot v svobodo. Kopal sem kot obseden in si pri povečevanju odprtine pomagal celo z zobmi. Končno sem se z zrinil skozi. Oslepljen od dnevne svetlobe sem stekel za svoje življenje. Proč od hrumečih strojev in vpijočih ljudi. Bil sem tako zaposlen z reševanjem lastne kože, da sem popolnoma pozabil na brate in sestre. Zdaj, ko sem starejši in modrejši, se tega sramujem. Nikoli nisem izvedel, kaj se je zgodilo z njimi. Tistega nesrečnega dne sem tekkel in tekkel, brez predaha, dokler se ni zvečerilo. Šape sem imel ranjene in od izčrpanosti sem kar hropel. Ustavil sem se šele, ko se je pred menoj pojavila lenobna, široka reka. Še nikoli nisem videl toliko vode naenkrat! Previdno sem se odžejal ter si ohladil vroče in boleče šape. Nato sem se ulegel v plitvino in se prepustil plivajočim valovom, da so mi iz kožuha izpirali umazanijo. Bilo je čudovito! Počasi sem se počutil bolje in megla v mojih možganih je izginjala. Čeprav sem bil takrat še zelen in neizkušen, sem dojel, kaj se je zgodilo meni in mojim.

Mama nam je pogosto pripovedovala, da se ljudje bojijo hoditi skozi gozdove, še zlasti skozi velike, goste in temne gozdove (na tem mestu smo se mladički skoraj polulali od smeha). Zato potujejo v premikajočih se kletkah, ki jih imenujejo avtomobili. Ker pa se avtomobili vozijo le po gladkih, širokih poteh, ki jim rečejo ceste, morajo ljudje kar naprej graditi ceste - še zlasti skozi gozdove. Zaradi tega potem posekajo vsa drevesa, ki so jim na poti. Tako je umrlo že na milijone dreves. Verjetno je eno od njih padlo na našo votlino.

Zvečer tistega nesrečnega dne sem bil prvič v življenju sam in na smrt žalosten.

Izgubil sem vse, kar sem dotlej poznal: svojo družino, svojo votlino, svojo jaso, svoj gozd, svoj svet - svojo

domovino. Čeprav sem bil prav po volčje lačen, sem se skrtil v najbližje grmovje, se zvil v klobčič in zaspal. Sredi noči sem se naenkrat prebudil. Nenadoma sem bil popolnoma buden. Notranji glas mi je rekel: "Moraš dalje, preko velike vode in še dlje, dokler ne prideš v pokrajino, kjer je nekoč prebivala tvoja družina. Ta pokrajina je lepa in skoraj neobljudena in tam ne bo nihče uničeval gozda, te preganjal ali ti stregel po življenju. Časi so se spremenili. Tudi zate." Tega mi ne bo verjel noben dvo-nožec, a natanko tako je bilo! Prevzel me je velik nemir. Nisem hotel več izgubljeni časa, saj sem videl pot pred seboj, kakor da bi jo bil nekoč že prehodil. Niti sanjalo se mi ni, da sem na začetku dolge in nevarne poti. Kot v sanjah sem našel prastaro, skoraj pozabljeno volčjo stezo, po kateri so se moji predniki stoletja selili na zahod. Najprej sem moral priti na drugo stran velike vode. Sprva me je bilo resnično strah, a na nekem mestu je šlo laže, kot sem pričakoval. Ko je bilo to za mano, sem tekkel za smrčkom, vedno proti zahodu. Prečkal sem ceste, se izmikal avtomobilom ter se plazil mimo hiš. Lakote skoraj nisem čutil in šele, ko mi je pot prekrizal nenavadno velik ptič, ki preprosto ni hotel odleteti, sem zagrabil. Tako lahkega plena še nisem srečal. Danes, seveda vem, da ti neumni ptiči pripadajo ljudem in da se le-ti neznan-sko razburijo, če kateri zmanjka. Takrat tarnajo o lisicah in kličejo lovce, kar je spet poglavje zase in o tem kasneje.

Dobil sem torej svojo prvo kokoš in ker je bilo tako enostavno, mi je na poti to prešlo v navado. Kokoši sicer niso ravno poslastica in njihovo perje je prav nadležno, so pa boljše kot nič in že otroci vedo, da je lakota najboljši kuhar. Nekoč, ko sem bil v bližini velikega mesta, sem slišal krakati vrane. Vedel sem, da vrane naredijo velik cirkus, če najdejo kaj za v kljun, in da se jih včasih splača pregnati od plena. Radovedno sem jim sledil. Toda sledeči dogodek je bil nezaslišan. Tisoče teh črnih, vresečih ptic se je spuščalo na ogromen smrdljiv hrib in kopal po umazaniji. Tako je, po umazaniji! Po umazaniji, ki je imela vonj po človeku in ki je smrdela do neba. Med vranami so se potikale moje sorodnice lisice, ki so prav tako pohlepno goltale vse, kar je še bilo užitnega. Bilo je tudi nekaj psov, ki so se z vranami in lisicami dajali za najboljše zalogaje. Ogabno! Ponižujoče! Ne, vseeno imam raje miši in deževnike. Bil sem prepričan, da noben volk ne bi sodeloval pri čem takem, vendar sem se motil in to ne prvič v življenju.

Neopazno kot sem prišel, sem tudi odšel. Trajalo je celo noč, da sem obhodil mesto. Pot, ki sem jo imel v glavi zarisano kakor zemljevid, je sicer vodila skozenj, a tveganje se mi je zdelo preveliko. Kradel sem se torej skozi vrtove, preko polj in zelenic, lezel sem skozi ograje in bredel po jarkih, vedno v spremstvu glasnega pasjega laježa. Ujetniki na verigah, zaprti v kletke. Ubogi norci, ki so za poln želodec prodali svojo prostost. Naj se pritožujejo, drugega si tako ne zaslužijo, sem si mislil takrat. Nisem vedel, da tudi oni trpijo zaradi dvo-nožcev in da gre nekaterim slabše kot svinjam. Danilo se je že in mesto je bilo končno za mano, ko sem obstal kot vkopan. Mar sanjam z odprtimi očmi ali pa sem znorel? Slišal sem glasove svojih vrstnikov! V tej prekleti pokrajini so peli volkovi!

Nedvomno, peli so staro pesem, ki sem jo tako pogosto slišal.

Bilo je čudovito. Kitica za kitico. Ne meneč se za nevarnost, sem zajel sapo in odgovoril. Nekoliko me je bilo sram, ker je moj glas zvenel hripavo in nevarno. Odkar sem bil na poti namreč nisem izustil niti glasu. Razumeli so me kljub temu. Lep zvonek glas mi je sporočil "Pridi k nam, tujec, pohiti, čakamo te." Srce mi je začelo hitreje utripati. Končno! Kako dolgo sem moral zdržati brez družbe vrstnikov! Veselo sem se odpravil na pot. Sledilo je veliko razočaranje, zato bom kratek. Vrstnike sem našel brez težav. Bili so zaprti. Ujeti v kletkah kot psi. Okoli njih je bilo še veliko drugih živali, ki jih do tedaj še nikoli nisem videl in ki so jih prav tako obdajale ograje, zidovi in rešetke. Volkovi so bili štirje. Ko so me zagledali, so v svojem zaporu začeli brezumno teči sem in tja. Deset korakov sem in deset nazaj. Videl sem blaznost v njihovih očeh. Bilo je

neznosno! V navalu besa sem zagrizel v rešetko in jo stresal, dokler me ni začela boleti čeljust. Vse zaman. Medtem, ko sem divjal in besnel, se moji vrstniki nikakor niso mogli pomiriti. Šele, ko sem s stisnjenimi zobmi odnehal, naslonil glavo na rešetko ter utrujeno zaprl oči, so se umirili. In takrat se je zgodil majhen čudež - od skupine se je ločila majhna volkulja in me prišla pozdravit. Skozi rešetko je pomolila smrček in se me nežno dotaknila. Povahala je mojo dlako in se dotaknila mojih ustnih koticov. S tihimi in nežnimi glasovi mi je polizala smrček. Takrat sem preprosto moral odpreti oči. Pred mano je stala najlepša volkulja, kar sem jih kdaj videl. Bila je majhna in nežna, s kožuščkom, črnim kot noč. In njene oči! Bile so skoraj svetlejše od jantarja. Ko bi le ne bilo leska blaznosti v njih...Potem ko sva se po volčje pozdravila (kolikor je to v tem nevretnem položaju sploh bilo mogoče), je mlada volkulja začela pripovedovati - seveda ne v človeški govorici, marveč v naši, volčji, ki je precej zapletena, vendar nam omogoča, da izrazimo vse, kar želimo. Izvedel sem neverjetne stvari.

Mala, nežna, v ujetništvu rojena volkulja, ki ni nikoli zapustila svojega zapora, me je podučila o človeški zlobi in krutosti.

Še sanjalo se mi ni, da moje vrstnike po svetu zasledujejo in streljajo, da jih zastrupljajo, da v pasteh počasi in mučno umirajo le zato, da jim lahko potem snamejo kožuh, da jih preganjajo in vtikajo v zapore imenovane "Živalski vrt", kjer si jih ogledujejo človeški mladiči. Sprva sem mislil, da mala volkulja laže. Le kako lahko ve vse to, ko pa ni nikoli živela v divjini. Prepričan sem bil, da pretirava, da bi se mi prikupila ali pa da me hoče s tem prestrašiti. Vendar, na žalost, ni bilo tako. Njeno pojasnilo je bilo kratko in verjetno: Te grozljive zgodbe ji je povedala mati, ki je bila rojena na prostosti in je pred ujetništvom živela v oddaljeni deželi. Bila je divja in neukrotljiva sovražnica ljudi. K sebi ni spustila nobenega dvonožca in vsake-mu, ki se ji je približal, je pokazala zobe. Zato je živalski vrtovi niso hoteli sprejeti niti zastonj. Končno je pristala tukaj, ob starem, skoraj slepem volku, s katerim se je dobro razumela. Bila je iz iste družine, govorila isto govorico in delila isto usodo. Takšne stvari povezujejo in tolažijo. Česar pa nisem mogel dojeti, je bilo, da je v tej luknji celo skotila mlade! Po tem je postala mirnejša in bolj dostopna in dolgo je bila zaposlena z vzgojo svojih mladičev. Toda sredi neke močno zasnežene zime, se je njeno hrepenenje po svobodi spet prebudilo; neke noči ji je

uspelo preskočiti ograjo kletke in pobegniti. Seveda so dvonožci zagnali vik in krik in za njo poslali celo vojsko, ki naj bi jo vrnila živo ali mrtvo. Zaman, nikoli več je niso videli. Stari volk je kmalu po izginotju svoje družice poginil. Umril je od osamljenosti. Takšen vzrok smrti pri ujetih živalih sploh ni tako redek, le da ljudje tega ne vedo. Ko sem jo vprašal, zakaj ni pobegnila še ona, je mala volkulja le zmajala z lepo glavico; po materinem pobegu so rešetke ojačali in zvišali. Zdaj jih ne more preskočiti še tako spreten volk. Še huje pa je, da se volkovi rojeni in vzgojeni v ujetništvu, na prostosti ne znajdejo. Tako mi je vsaj zatrdila mala črna volkulja, preden se je spet vrnila k svojim. Težkega srca sem se odpravil na pot. Čeprav sem čutil, da vame strmijo štirje pari rumenih oči, sem ostal trden. Odšel sem brez slovesa in brez oziranja. Če bi se obrnil, bi mi počilo srce.

Srečanje z ujetimi vrstniki me je spremenilo. Nisem bil več neobremenjen. Pot sem nadaljeval nezaupljivo in plašno. V bližino človeških bivališč sem si upal le v zavetju noči, zato sem dneve preživljal v zasilnih bivališčih, pripravljen na beg. Pogosto sem slišal človeške glasove in videl črede ovac, ki so jih spremljali ovčarski psi. Bili so tako počasni, da bi jim najraje dal malo vetra. Na srečo se mi psov ovčarjev ni bilo treba bati. Ti namreč vestno opravljajo svojo nalogo in se ne oddaljujejo od ovac. Marsikateri, ki je znal moje sled, je dvignil glavo, preveril veter in razgalil zobe, vendar ga je njegov čut za dolžnost odvrnil od tega, da bi me poiskal. Pastirji niso nikoli vedeli, da sem v bližini. Kako tudi bi? Slabo vidijo, slabo vohajo in slabo slišijo. Verjetno niti več ne vedo, kakšen je svoboden volk. Na nas se spomnijo šele, ko pogršejo kakšno ovco. Vendar prisežem, da se ovac nikoli nisem lotil! To sicer ne bi bilo težko, še posebej ne zvečer, ko se v gruči stiskajo na pašniku, psi so privezani, dvonožci pa mirno spijo v svojih bivališčih. Obstajali pa naj bi tropi potepuških psov, ki se klatijo naokoli in ponoči koljejo in ustrahujejo. Odvratno! S takimi nočem imeti nobenega opravka.

Ravne pokrajine sem se že zelo naveličal in neznansko vesel sem bil, ko sem se spet znašel v gozdu. Najraje se zadržujem v prostranih gozdovih, z veliko podrasti in majhnimi jasami, kjer se lahko skrijem, se odpočijem, poiščem kaj za pod zob in se po mili volji potepam - skratka delam vse tisto, kar daje volčjemu življenju lepoto in vrednost. Doslej sem s srečo in trudom

zgolj preživel, odslej pa sem hotel živeti. Živeti kot volk in ne kot pes! Postal sem boljše volje in najraje bi od sreče kar zapel. Vendar nisem bil tako nepreviden, saj za osamljenega volka ni varno celemu svetu razkriti, kje se nahaja. Mirno sem počakal na noč, ko je polna luna znova prebudila gozd; neverjetno, kaj vse je bilo spet na nogah: miši, ježi, kune, lisice, jazbec, srne, družina divjih prašičev, ter jeleni! Zadnjega jelena sem srečal v svoji domovini. Tuhtal sem o tem nenavadnem gozdu, kjer v sožitju živi toliko različnih živali in kjer je dovolj hrane za vse. Šele, ko je direndaj v gozdu ponehal, sem si upal iz skrivališča in previdno ter brez vsakega šuma sledil velikim kopitarjem. Nisem jih name-raval loviti in sam tega niti ne bi zmo-gel, bil sem zgolj radoveden. Globoko sem vdihnil in poleg njihovega vonja zaduhal še drugega. Človek! Velik, močan moški. Kakšno razočaranje. Menda na svetu ni kraja, kjer ne bi svojih sledov pustil človek. Medtem, ko sem razglabljal o tem, kaj neki počne človek v tej zapuščeni divjini, mi je nosnice vzdražil drug vonj - meso! Ker ni bilo več sveže, je bilo še posebej dražljivo. Bil sem lačen, lačen, lačen! Spet se je pojavil ta mučen občutek, ki iz glave zbrise vse misli, da ta postane tako prazna kot želodec. Postal sem požrešen in nemočno sem sledil vonju. Po kratki poti sem na robu jase zagledal goro mesa, s katerim bi se lahko nasitilo celo krdo volkov. Komaj da sem še dojel, da so svoje sledove tukaj pustile že lisice in divji prašiči, s tako naglico sem se lotil pojedine - trgal, požiral, grizel in gotal sem. Kako je bilo dobro! Izenenada pa je sredi najbolj vnetega požiranja in mletja vame udarila strela. Ne, bila je ogromna eksplozija. Spodnesla mi je tla pod tacami, mi odpihnila možgane in pustila rdečo, pekočo bolečino. Oglušel in onemel sem padal v globoko črno luknjo. Čutil sem, da se mi je nekaj zarilo v bok. Enkrat, dvakrat, trikrat. Zbadajoča bolečina me je spet vrnila v ta svet. Nagonsko sem pomislil: Pazi, ljudje! Veliki, močni in smrdeči ljudje. Ne premikaj se, zdrži še malo. Mislijo, da si mrtev. In res se je ravno takrat nadme sklonil povsem prepoten človek, zažvižgal, si obesil čez ramo stvar s katero me je premagal, mi obrnil hrbet ter odšel.

To je bila moja priložnost. Zbral sem vse svoje moči in se postavil na noge. Leva zadnja taca me je sicer strašansko bolela, a sem se kljub temu neopazno odstranil. In to po treh tacah! Niti zavedal se nisem, da za seboj vlečem krvavo sled. Pomembno je bilo le, da

sem ostal pri življenju. Z zadnjimi močmi sem odšepal globlje v gozd. Zatočišče sem našel v luknji, ki jo je pustilo izruvano drevo. Previdno sem legel v praprot, ko sem opazil kri, ki je mezela iz globoke rane ter ponikala v zemljo. Zdelo se mi je, da mi odteka življenje. Brez bolečine in lahek kot pero sem z začudenjem opazoval kako me je vedno manj.

Niti predstavljati si nočem, kaj bi bilo, če bi me v takem stanju našel smrdljivi dvoonožec. Da bi me odrešil bolečine, ki mi jo je sam prizadel, bi me prav gotovo še enkrat preluknjal. Takrat sem namreč že slutil, da stvar, ki jo nosi na rami, seje smrt. Morebiti bi me na licu mesta zagrebel in živa duša ne bi vedela za to. Morebiti pa bi me zavlekel v bližnje mesto in vsem raztrobil pravljico o hudobnem volku.

Da se to ni zgodilo, se imam zahvaliti svojemu angelu varuhu.

Zakaj tudi volkovi ne bi imeli angelov varuhov? Moj je prišel v obliki volkulje, ki je na obhodu skozi svoje območja, naletela na mojo krvavo sled. Našla me je ob prvem svitu, ko sem že bolj mrtev kot živ ležal na svojem ležišču. Kako ji je uspelo, da sem po treh dneh spet prišel k sebi ostaja njena skrivnost. Ravno sem bledel, ko sem zagledal temni obraz s svetlimi očmi in šele čez nekaj časa sem spoznal, komu se imam zahvaliti za rešitev. Podobnost je bila osupljiva - temni kožuh, jantarjeve oči, vitka postava, a kljub vsemu to ni bila

mala volkulja iz živalskega vrta. Bila je njena svobodoljubna mati! Z vsemi žavbami namazana samotarka, katere skrivno življenje se je zaradi moje nesreče nepričakovano srečno obrnilo. Toda brez prehitavanja. Sprva nisem bil niti malo navdušen, da me je silila zapustiti moje ležišče. Toda v glavo si je zapičila, da me bo čimprej spravila v lastno votlino in pri tem je bila neomajna. Dregala in potiskala me je tako dolgo, da sem se nazadnje res spet postavil na tace. Na tri, če smo natančni. Poškodovano tace sem čuval, koliko se je dalo. Bilo je pravo mučenje! Pot, ki jo zdrav volk prehodi v čisto kratkem času, se je zame vlekla celo večnost. Na koncu z močmi sem vendarle dosegel bivališče svoje rešiteljice. Bilo je tako dobro skrito, da ga sam ne bi niti opazil. Vhod je bil dobro zakrit z vejami in vejicami, da nihče ne bi pomislil, da se za njimi skriva prostorna votlina, kaj šele volčji brlog. Komaj sem se med stokanjem in tarnanjem udobno namestil, že je volkulja renče planila ven. Sledilo je klavarno tuljenje, kakršno lahko izdavi le pes. Vohljač! Bil mi je na sledi. In kjer so vohljači so tudi njihovi dvoonožni vodiči. Zato je bila torej tako nestrpna. Poznala je življenje in iz izkušenj je vedela, česa se je na begu treba paziti. Slutila je, da me bo človek, ki sem mu ušel, iskal. Brez njene pomoči bi bil nedvomno pogubljen. Ko se je ponovno pojavila na vhodu, s šopom svetle pasje dlake v gobčku,

sem se že zbal, da je šla predaleč. Ne, cucka ni pokončala, je dejala, le dlako mu je pošteno sprašila. Ta pomagač podlega gospodarja si ne bo več upal vohljati po njenem terenu. Ko je tam stala drhteča od jeze, z naježeno dlako in žarečimi očmi, je bila prava podoba volkulje... Po tem dogodku je zavladal blagodejni mir. Lahko sem se spočil in okreplil, rana se je zacelila. Vendar se moram sprijazniti, da na zadnjo tace nekoliko šepam, a lahko bi bilo huje. Veliko huje. Črna volkulja...ah, ne bom skrival. Vsak, ki me pozna, si lahko misli. Črna lepotica je seveda postala moja družica in čez nekaj dni bo skotila najine mladičke. Po dolgem času se bodo tukaj spet skotili volčiči. Skotili na svobodi!

Da bo naše malo krdelo lahko živelo v miru, pa bi vse naše prijatelje rad prosil:

Zaščitite nas pred našimi sovražniki!

Njihovega sovraštva do volkov ni moč izkoreniniti. Še posebej pa pazite na tiste, ki živali lovijo za lastno veselje. Čeprav nam nimajo pravice skriviti lasu, jim ne zaupam.

Če pa vam nekoč pot prekriža šepajoč volk, temu ne posvečajte pozornosti. Ne poznamo se! Nikoli se nismo videli!

*Zgodba je iz nemške revije
Freiheit für Tiere,
št.1 dec., jan., febr. 2003,
prevedla: Andreja Golob*

Večina ljudi nezavedno zastruplja svoje domače živali

Dr. Luka Krušič iz Rudnika pri Radomljah (blizu arboretuma Volčji potok) je eden od najbolj priznanih veterinarjev znanstvenikov v Sloveniji. Ukvarja se s prehrano živali ter celostno medicino, v pogovoru pa je med drugim razkril glavni razlog za vedno bolj številčna obolenja hišnih ljubljencev.

Kdaj ste postali vegetarijanec?

Priznati moram, da je bil prehod na vegetarijansko prehrano tesno povezan z osebnim razvojem in mojo nenehno željo po učenju življenjskih resnic. V času dodatnega šolanja sem se dokončno preusmeril v vegetarijansko prehrano, ko sva skupaj z ženo oba prišla do spoznanj, ki so se dopolnjevala ob študiju homeopatije in energetske medicine. Med izobraževanjem iz energetske medicine, sem prišel do celostnega spoznanja o zdravju in boleznih in ugotovil, da je meso pri vsakdanji prehrani veliko breme za fizično telo, še bolj pa za človekov duhovni razvoj. Moram priznati, da sem se zelo počasi osvobajal družbenih vzorcev in navad v prehrani, ki so v nasprotju tako z naravnimi zakoni kot z anatomijo in fiziologijo človeka. Z odkrivanjem vrednot in bistva našega življenja sva z ženo oba prišla do spoznanja, da je bila prvo intuicija, ki je oba vodila v drugo smer od ustaljenih navad naše družbe in civilizacije, nato pa lastno spoznanje. Po letih raziskovalnega dela iz področja farmakokinetike in toksikologije, sem se usmeril v področje prehrane živali, ki me je zanimala že iz časa podiplomskega študija v Hannoveru.

Kako se vaša spoznanja o prehrani razlikujejo od klasične medicine?

Prava hrana je tista, ki telesu na vseh nivojih bivanja prinaša hrano. Tu imam v mislih ne samo materialno hrano za naše fizično telo, kar si lahko predstavljamo kot materialne snovi, temveč tudi energijo ali "informacijo", ki jo potrebuje tudi naše nematerialno telo. Za lažje razumevanje nesnovnih ali materialnih fenomenov v prehrani moram omeniti, da gre pri konvencionalnem nauku o prehrani za mehanistično - materialistično gledanje na življenje, ki popolnoma ignorira njegovo osnovno funkcijo: kako življenje lahko sploh poteka. Z drugimi besedami bi lahko dejali, da se konvencionalni nauk o prehrani opira na izračun kalorične vrednosti in ne energetske vrednosti hranilnih snovi v smislu različnih oblik energije, ki predstavljajo kvalitativni vidik hrane. Po znanstveno dokazanih normah ima človek in vsaka

Dr. Luka Krušič (levo) pri zdravljenju bernskega planšarja. Desno je njegov lastnik Marko Vozelj, član glasbene skupine Čuki.

živalska vrsta svoje dnevne potrebe preračunane v kalorije. Pri večji telesni aktivnosti se število kalorij v hrani oziroma obroku primerno zvišuje. Tako vodi presežek kalorij v hrani do povečane telesne teže in dalj trajajoče pomanjkanje kalorij do izgube telesne teže, telesne oslabelosti ali celo smrti. Iz prakse pa poznamo, da se različne živali obnašajo popolnoma različno glede na vsebnost kalorij v hrani, kar nam je znano pri tako imenovanih lahko hranljivih ali težko hranljivih živalih. Tudi pri ljudeh je opaziti podobne ali še celo večje razlike pri vzdrževanju telesne teže glede na vsebnost kalorij v hrani. Izrazite razlike dnevnih potrebah pa je mogoče najti pri nekaterih nomadskih ljudstvih vzhodne Afrike, ki zaužijejo v poletnem času do 15.000 kal in bi morali biti po nauku o kalorični vrednosti hrane prekomerno debeli in bolni. V nasprotju s konvencionalnim naukom o prehrani, pa so ti nomadski prebivalci omenjenih dežel izredno vitki in zdravi. Prav tako lahko najdemo pri domorodcih Tarahumara in Quiche Indijancih v Mehiki zelo skromno kalorično hrano z manj kot 1500 kal v dnevnem obroku, izredno vitke in delovne ljudi, ki pretečejo natovorjeni s težkim bremenom od 100 do 300 km v enkratnem podvigu. Za tako velike napore bi po klasičnem nauku o kalorijah potrebovali dnevno od 5000 do 10.000 kal.

Kako bi primerjali rastlinske in živalske beljakovine?

Tukaj bi omenil "mit", ki prevladuje v medicini o potrebah beljakovinske hrane

mesnega porekla, ki temelji na trditvah, da so živalske beljakovine biološko več vredne kot rastlinske. Beljakovine so zgrajene iz 22 aminokislin, od katerih poznamo osem esencialnih, ki jih naše telo ni sposobno zgraditi in jih moramo dobiti s hrano. Živalske beljakovine vsebujejo po mnenju konvencionalnega nauka o prehrani ugodnejša razmerja esencialnih do neesencialnih aminokislin, zaradi česar mesnim beljakovinam pripisujejo višjo biološko vrednost. Pri izključno vegetarijanski prehrani naj človek po tem konceptu ne bi mogel pokriti dnevnih potreb po teh aminokislinah. Tudi v mnogih znanstvenih publikacijah so objavljene tabele z višjo biološko vrednostjo živalskih beljakovin, zaradi ugodnejšega razmerja med esencialnimi in neesencialnimi aminokislina. Zanimivo je poiskati poreklo teh tabel z biološko vrednostjo posameznih beljakovin. Z ženo sva skupaj skušala priti do originalnih del, ki naj bi osnova teh znanstvenih dejstev o živalskih beljakovinah. Preko različnih virov iz področja celostne prehrane in nove etike prehrane sva prišla do pravih virov. Ocena biološke vrednosti beljakovin po aminokislinski sestavi temelji na raziskavah Osborna in Mendela, (1914), ki sta ugotovila v poskusih na podganah pri krmljenju različnih vrst beljakovin, da je bila hitrejša rast in večja končna telesna teža pri skupini, krmljeni z jajčnimi, mlečnimi in živalskimi beljakovinami, v primerjavi s skupino, krmljeno samo z rastlinskimi beljakovinami. Iz teh poskusov so sledili zaključki, da morajo biti živalske beljakovine biološko vrednejše od rastlinskih. Tako so ostale tabele z biološko vrednostjo beljakovin na osnovi rezultatov Osborna in Mendela do danes veljavne za ovrednotenje vrednosti beljakovin.

Zakaj se z zaključki te raziskave ne strinjate?

Žal se v tem času nihče ni vprašal o zdravstvenem stanju in življenjski dobi teh živali, saj so takrat nedvoumno telesno maso oziroma njeno dnevno prirast enačili z zdravjem. Če pogledamo, da rezultate poskusov sploh lahko prene-

semo na človeka, to kar se v znanstvenih raziskavah dandanes dogaja, potem pomeni, da živalske beljakovine, v kolikor se uporabljajo v prehrani človeka, vodijo do hitrejše dnevne prirasti in višje telesne teže. Danes, ko prekomerna telesna teža gotovo predstavlja velik riziko dejavnik za vrsto obolenj srca, ožilja in gibalnega aparata, ne moremo govoriti o prednosti visoko vrednih živalskih beljakovin.

Že v štiridesetih letih je v ZDA Dr. Clive McCay iz Cornell Univerze dokazal v svojih poskusih na podganah, da so podgane, hranjene z rastlinsko hrano, dosegle enkrat daljšo življenjsko dobo od skupine podgan, ki so bile hranjene z živalskimi beljakovinami. Z rezultati McCaya se je pokazala tudi resnica o visoki vrednosti živalskih beljakovin, ki sta jo v začetku prejšnjega stoletja položila v medicino prehrane oba znanstvenika. Rastlinske beljakovine vsebujejo vse esencialne aminokisljine, sicer bi že zdavnaj izumrle človeku podobne opice. Znano je tudi, da se danes prehranjuje več kot milijarda človeštva na Zemlji brez mesne hrane in še bolj zanimivo je dejstvo, da sem sodijo tudi najbolj zdravi narodi.

Lahko rečem, da se ob pravi vegetarijanski prehrani ni potrebno bati pomanjkanja beljakovin in potrebne sestave aminokislin, celo ob prehrani brez mlečnih izdelkov in jajc. Zaradi dejstva, da se biološka vrednost beljakovin ob termični obdelavi oziroma pregrevanju zmanjša za 40-60%, je uživanje naravnih svežih beljakovin važnejše za zdravo prehrano kot pa pravilna aminokisljinska sestava posameznih živil.

Kako pa je z zdravjem živali? V zadnjih letih vedno več domačih živali zboleva. Zakaj?

Podobno kot pri človeku opazujemo vse višjo porast najrazličnejših "obolenj" ali bolje rečeno simptomov povsem neustrezne industrijske prehrane naših domačih živali - prijateljev, kot sta pes in mačka. Tudi pri teh dveh vrstah živali gre za pojav vse bolj kroničnih oblik obolenj, ki so posledica uživanja t.i. "mrtve hrane" ali hrane, ki ne vsebujejo več energije, ki je odgovorna za vzdrževanje notranjega reda, ki ga imenujemo zdravje. Ko govorimo o energiji v hrani moram omeniti, da gre za vrste energije, ki je potrebna za vzdrževanje materialnega telesa in energetskega ravnotežja na eteričnem nivoju bivanja živali. Rudolf Steiner govori v svojih delih o prehrani o eteričnih močeh prehrane, ki deluje na fizično telo. Za lažje razumevanje vpliva energije v hrani mineralnega, rastlinskega ali živalskega porekla na različne nivoje bivanja živali, naj omenim nazoren opis porazdelitve

Foto: Barbara Pance

bivanje vsega materialnega sveta do človeka knjigo "Elementarna bitja ali čustveni nivo Zemlje" našega velikega geomanta Marka Pogačnika. Za celostni pristop k zdravju ali bolezni pa je nujno poznati prav omenjene nivoje bivanja živali, pri katerih pride iz vsakdanjega izkustva do pomanjkanja energije ali blokad energije na emocionalnem in/ali na vitalno - energetskem nivoju. To pomeni, da se energije po telesu ne pretakajo prosto, temveč pride do zastojev ali celo pomanjkanja pretoka energije na nivoju energetskih meridianov, kar ima za posledico zmanjšano energetsko oskrbo posameznih delov, tkiv ali organov telesa ter manifestacijo bolezenskih simptomov na telesnem nivoju. Stalne spremembe energetskega ravnotežja v krvi, različnih organih in delih telesa vodi do povečanega razmnoževanja bolezenskih klic (bakterij in glivic), ki skušajo v nezdravem okolju opraviti svojo nalogo. Tako nastale energijske blokade lahko navidezno odpravimo s konvencionalno terapijo ob uporabi antibiotikov, kortizonskih preparatov in drugih. Posledica takega načina zdravljenja, ki ga imenujemo supresija, ima za posledico, da se "navidezno ozdravljeni simptomi" spremenijo v kronično obliko bolezni.

Kako vi zdravite živali?

Uporabljam zdravljenje s celostno - energetskimi metodami, pri katerih omogočimo zopet normalen pretok energije po telesu in ozdravljenje na vseh nivojih. Znanje o energetskih nivojih ali energijskih telesih človeka in živali omogoča lažje razumevanje delovanje eteričnih sil na fizično telo. Za učinek eteričnih sil na materialno telo sta potrebna še dva vmesna člena in sicer na eteričnem ali vitalno - energetskem in na molekularnem nivoju. Energija na nivoju eteričnega telesa je sicer brez oblike, vendar deluje v smislu oblikovanja vsake celice fizičnega telesa.

Glavni razlog za bolezni domačih živali je torej povsem neustrezna industrijska prehrana, ki jo prodajajo v trgovinah?

Tako je. Preko medijev to hrano lastnikom domačih živali dobesedno impregnirajo, ne samo v oči, pač pa v vsako celico telesa. Tako so ljudje popolnoma prepričani, da je ta hrana najboljša za njihove živali. Dejstvo pa je, da s to hrano dejansko zastrupljajo svoje živali in jih pripravljajo na prezgodnjo smrt.

Zakaj je ta hrana škodljiva in strupena?

Mesni odpadki brutalno zaklanih živali niso ravno idealni vir beljakovin za naše domače živali. Poleg tega je vsa ta hrana predelana in konzervirana. Danes prehrabena industrija uporablja kar okoli 700 konzervansov, ki jih živalski organizem ni sposoben spoznati in nevtralizirati. Njihova energija je zelo škodljiva za živalsko telo. Takšna hrana v telesu živali povzroči drugačen razvoj mikroflore, zato prihaja do hudih motenj v črevesju. Živali teh škodljivih snovi ne morejo pravilno razgraditi. V črevesnem traku zato ta hrana začne vreti in gniti, pri čemer se sproščajo strupene snovi, ki se raznesejo po celem telesu. Enako strupeni so tudi ogljikovi hidrati in maščobe, ki so izdelane iz gensko manipuliranih ter cenjenih žitaric. Po vsem tem ni čudno, da je ena najbolj pogostih bolezni pri živalih odpoved ledvic, katerih funkcija je izločanje strupov iz telesa. Ko so jetra in ledvica preveč obremenjena, telo skuša izločati strupe tudi skozi kožo. Tudi kožna obolenja pri živalih so zato v močnem porastu. Veterinarji potem rečejo, da gre za alergije. Seveda, alergija ni nič drugega kot kaotičen odgovor organizma na prekomerno količino strupov v telesu.

Ali je še kakšen razlog za veliko število bolnih živali?

Živali prevzemajo od ljudi vsa negativna čustva in tako tudi mnoge bolezni. Tako človek kot žival lahko z negativnimi ali pozitivnimi mislimi spreminjata biokemijo telesa. Jeza na primer povzroči zakisanje organizma. Če ima recimo žival težave s srcem, praviloma vzrok ni samo mehanična okvara, pač pa so tudi čustveni razlogi. Srce je namreč center izražanja veselja in žalosti. Kitajci pravijo, da se v srcu srečujeta duša in telo. V primeru, da žival zboli, je zato zelo pomembno, da se njihov lastnik vpraša ali je mogoče s svojimi negativnimi mislimi sokrivec za bolezen. V naravi sicer obstaja samo šest bolezni, ki urejajo ravnovesje živalskih vrst, če se določena vrsta živali prekomerno razmnoži (npr. garje, steklina...). Vse ostale bolezni pri živalih je povzročil človek.

Damjan Likar

Kako pravilno pripraviti obisk pri veterinarju

Prijatelji živali nam pogosto postavijo vprašanje: "Kako pri vašem delu dosežete, da se živali ne bojijo?", pripoveduje veterinarica Ina Lautenschläger.

Mlada veterinarica je skrivnost razkrila reviji "Freiheit für Tiere":

Za prvi obisk štirinožnega pacienta si vedno vzamemo nekoliko več časa. Vnaprej se dogovorimo za termin, da bi nobena žival v čakalnici ne čakala dalj časa in tako doživela stres. Pri prvem obisku se ne zgodi veliko: živali se lahko prosto gibljejo po ordinaciji ter se privajajo. Dobijo posladek in veliko nežnosti. Pregled poteka igrave ter brez prisile. Živali nas na ta način spoznajo, mi pa dobimo vtis o njihovem karakterju in obnašanju. Tako se lahko tudi pri kasnejših obiskih z njimi bolje ukvarjamo. Pri prvem obisku je posebno važno, da žival zapusti ordinacijo z dobrim občutkom. Pri nas velja to tudi za vse nadaljnje obiske. S tem imamo zelo dobre izkušnje.

Foto: Karla Ritaršič

Nobenega strahu pred veterinarjem

Kaj lahko storimo mi, lastniki živali, da bi se naše živali ne bale veterinarja?

Poiščite veterinarja, pri katerem se dobro počutite, kajti to se prenaša tudi na žival. Na vsak način se vnaprej dogovorite za termin, da ne bo potrebno vam, posebno pa vaši živali, dolgo čakati. Dolgo čakanje v čakalnici pri živali vedno stopnjuje stres. Mnogi prijatelji živali so prepričani: "Moj peš / moja muca razume vsako besedo!" Če z živaljo govorimo, zagotovo pride z

zvenom glasu do nje sporočilo. Živali ne moremo prevarati; začutijo, kaj jim hočemo povedati ali kaj nameravamo. Zato živali že doma natančno razložite, kaj nameravate in si, medtem ko ji pripovedujete, to tudi predstavljajte kot sliko - to ji pomaga, da se pripravi na dogajanje. To je lahko na primer videti takole: "Greva k veterinarju. On je najin prijatelj, želi ti pomagati in te mora zato najprej spoznati. Ni te treba biti strah. Na koncu dobiš posladek." "Obiskali ga bomo, samo pogledal te bo. Dal ti bo injekcijo, toda to sploh ni hudo."

(Če so živali sproščene, tudi injekcija ni huda!) Preizkusite, presenečeni boste, koliko vaša žival razume - če ji zaupate!

Prevod članka Der Tierarztbesuch richtig vorbereiten iz revije Freiheit für Tiere, št. 3/2002

Bralci sprašujejo - veterinarica odgovarja

Moj kunec je manj ter je shujšal, čeprav dobi veliko zelenjave, zelišč, jabolk, korenja ter žitne mešanice. Kaj lahko to pomeni?

Če živali jedo manj, tega ne smemo vzeti na lahkó. Odklanjanje hrane ali tudi le zmanjšanje teka, je vedno znak slabega počutja - vse do bolezni in bolečin. Natančen vzrok (kot npr. prebavne motnje, vročinska obolenja...) naj pojasni veterinar. Pri kuncih so pogosto zobje tisti, ki malemu prijatelju povzročajo bolečino. Vedeti moramo: kunčji zobje rastejo vse življenje. Če imajo zaradi premalo sena ali ker so nepravilno postavljeni, premalo ali napačno obrabo, rastejo v vse možne smeri. Te dolge konice zob nato zbadajo jezik, lice ali nebo, kar kunca tako boli, da ne more več jesti. Kunci, ki dobijo premalo sena, pogosteje zbolijo kot drugi, saj seno povzroča obrabo zob. Problematiko s kunčjimi zobmi pogosto prepoznamo prepozno. Zato je previdnost potrebna vedno, kadar se živali spremeni tek ali če hujša.

Ali je suh smrček pri mojem psu znak bolezni? Pogosto ima suh smrček, zdi pa se mi popolnoma

zdrav. Vedno sem mislil, da so psi zdravi, če imajo smrček mrzel in vlažen.

To naj nas ne moti. Suh smrček ni vedno znak bolezni. Pes je lahko bolan, pa ima kljub temu moker smrček. Če ni drugih znakov (vročina, bruhanje, driska, nahod, utrujenost, slabost itd.) pa kljub suhemu smrčku ni razloga za skrb. Razpokan smrček pa, nasprotno, kaže, da nekaj ni v redu. Je posledica vnetja ali drugih obolenj v območju nosu ali v zgornjih pljučnih poteh. V takem primeru so pogosto vidne kraste ali opazimo izloček. Smrček lahko razpoka tudi, če telesu manjka določene snovi. To lahko nato ugotovi veterinar.

Kako to, da mnogi psi jedo zemljo ali iztrebke?

To nas velikokrat sprašujejo. Pogosto je tako vedenje pravzaprav simptom pomanjkanja. Vzroki so lahko pomanjkanje mineralov in vitaminov ali pa tudi motnje v črevesni flori ali prebavnem sistemu. Ko je vzrok znan, lahko pomagamo s spremembo hrane, čiščenjem črevesja ali z izgradnjo črevesne flore oziroma z nadomeščanjem manjkajočih snovi. Izgradnjalne snovi naj bi živali dajali dalj časa - dokler nista uravnovešena vitaminsko ravnovesje oziroma črevesna flora. Uravnovešena prehrana je zelo pomembna, prilagojena naj bo starosti ter velikosti psa.

Moja muca stresa glavo in se praska po ušesu. Kaj je lahko to? V ušesu ima rjavo ušesno maslo.

Lahko gre za vnetje zunanje ušesne poti, ki ga pogosto povzročajo pršice. Te pršice v ušesu gomazijo ter sesajo kri, to pa strašansko srbi. Zaradi tega nastane tam vnetje. Veterinar bo dal ustrezno mazilo, mucó lahko nato doma zdravite naprej.

Prevod članka Leser fragen - die Tierärztin antwortet iz revije Freiheit für Tiere, št. 3/2002

iščemo najbolj

cenjenega

zdravnika

ga poznate? glasujte pri nas!

preko **GLASOVNIC**,
objavljenih v *Vivi* in lokalnih časopisih,
preko spletne strani **WWW.VIVA.SI**,
v oddaje **RADIJSKIH POSTAJ**
na tel: **080 13 44**

Zlati pokrovitelj

v!va
revija za zdravo življenje

sodelujte od 3.1. do 15.3.2005

Naročam revijo

Lord

Na naslov

Ime in priimek:

Ulica in hišna št.:

Poštna št. in kraj:

Davčna št.:

**Letna naročnina (11 števil) z 20% popustom
znaša 2.904 SIT.**

Revijo vam bomo pričeli pošiljati takoj po plačilu položnice, ki jo boste prejeli po pošti. Če po izteku enega leta ne prekličete naročila, se naročnina podaljša še za naslednje leto.

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov: DELO REVIJ, d. d., Naročniška služba, Dunajska 5, 1509 Ljubljana, faks št.: 01/47 38 253, tel. št.: 01/47 38 135, 47 38 124
e-mail: narocnine@delo-revije.si

Tiskarna

KoloRtisk

Še hitrejši in kvalitetnejši
s tiskarskimi ploščami

iz CTP-ja.

Computer to plate (osvetlitev direktno na tiskarsko ploščo brez osvetlitev filma)

Ul. Milke Kerinove 11
8270 KRŠKO

Tel.: 07/490 13 20

Fax: 07/490 13 21

e-mail: tiskarstvo.gersak@siol.net

Živalim prijazna živila tudi v Sloveniji

Živila iz miroljubnega poljedeljstva dobite na naslednjih mestih:

Trgovina *K naravi*, pokrita tržnica Ljubljana, Pogačarjev trg 1, od pon. do sob. - tel.: 031 681 426

Ekološka tržnica Naklo, ob torkih - tel.: 041 214 233

Ekološki sejem Kranj, Glavni trg, vsako drugo soboto - tel.: 041 214 233

Tržnica Maribor, Vodnikov trg 5, ob sobotah - tel.: 031 320 490, 03/ 5763 303

Tržnica Celje, Linhartova ulica NN, ob sobotah - tel.: 03/ 5763 303, 031 499 756

Tržnica Izola ob petkih, tržnica Koper ob sredah in sobotah - Tel.: 031 760 794, 05/ 653 11 15

K naravi dobro za življenje, IBI sendvič, Sejmišče 1, 4000 Kranj, tel.: 04/2360 969

Meta, trgovina za zdravo življenje, Kranjska 4a (pod tržnico), Radovljica, tel.: 04/5314 020

Na navedenih mestih najdete ta živila pod logotipom iBi.

videokaseta

videokaseta

majice

Informacije in naročila na naslov:

Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice

Ostrožno pri Ponikvi 26

3232 PONIKVA

Naročite lahko tudi brezplačne letake:

- NE POTREBUJEMO LOVCEV
- 8 LAŽI O PREHRANI

Internet: www.osvoboditev-zivali.org

E-mail: info@osvoboditev-zivali.org

Gsm: 041/726 574